

แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน
อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

สารนิพนธ์
ของ
นางสุวลี จันลัม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
ธันวาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๖ ๔๔
๖๖ ๕๕
๖๖

แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน
อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

บทคัดย่อ
ของ
นางสุวลี จันลัม

12 ก.พ. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา

ธันวาคม 2545

๒๒๒๒๒

สุวลี จันลิม. (2545). แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน
อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก
ในระบบทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน
ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ และเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่ม
วิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ ประเภทของสถาน
ประกอบการ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในที่กำลังเรียน
อยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของวิทยาลัยพณิชยการ
เซดุน จำนวน 141 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of
Variance) และทดสอบรายคู่ตามวิธีการของนิวแมน คูลส์ (Newman – Keuls)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวมมี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านพัฒนาตนเอง และด้านอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมาก ยกเว้นด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่เพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก
โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่สถานประกอบการต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่ชั้นปีต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก
โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้าน
พัฒนาตนเอง และด้านอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสังคม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่ม
วิชาชีพจก้าปลีก โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่ผู้ปกครองมีรายได้/เดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่ม
วิชาชีพจก้าปลีก โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

MOTIVATION OF STUDENTS MAJORING IN RETAIL BUSINESS
IN THE DUAL VOCATIONAL TRAINING PROGRAM
AT CHETUPON COMMERCIAL COLLEGE

AN ABSTRACT
BY
MRS. SUWALEE JANLIM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Educational
at Srinakharinwirot University
December 2002

Suwalee Janlim. (2002). *Motivation of Students Majoring in Retail Business in the Dual Vocational training Program at Chetupon Commercial College*. Master Project. M.Ed. (Business Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor: Assoc. Prof. Suwat Watanawong.

The purposes of this research was to study the motivation of students majoring in retail business in the dual vocational training program at Chetupon Commercial College, in the aspects of self development, social and vocational; to compare the motivation of students as classified by sex, workplace, level of education, grade point average and monthly income of parents.

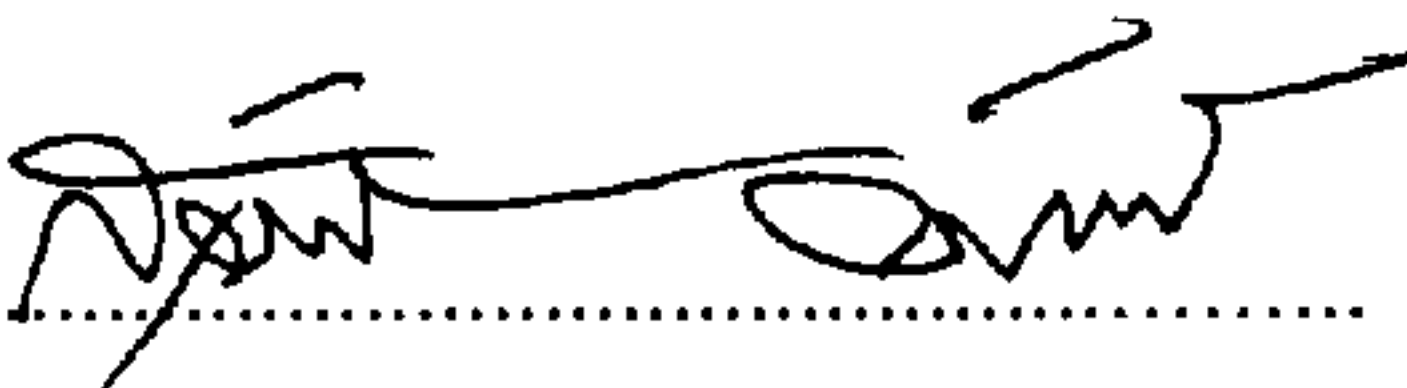
Sampling groups used for studies were students majoring in retail business in vocational certificate, 1 st semester, academic year 2002, at Chetupon Commercial College totally 141 persons. Tools applied for collecting the data were questionnaires constructed in the forms of rating scaled checking. Statistical methods used for data analysing were such as percentage, mean, standard deviation, t - test, F - test, Newman Keuls's method.

Research results were summarized as follows:

1. The students had motivation majoring in retail business in the dual vocational as a whole was averagely high level. When considered in aspects, in the aspects self development and vocational were averagely high level. As for the aspect of social, it was averagely moderate level.
2. The students with different sex had motivation majoring in retail business as a whole and in each aspect with no statistically significant difference.
3. The students with different workplace had motivation majoring in retail business as a whole and in each aspect with no statistically significant difference.
4. The students with different level of education had motivation majoring in retail business as a whole with significant difference at the level of .05. Considering each aspect, self development and vocational, there were significantly difference at the level of .05. As for the aspects of social with no statistically significant difference.
5. The students with different grade point average had motivation majoring in retail business as a whole and in each aspect with no statistically significant difference.
6. The students with different monthly income of parents had motivation majoring in retail business as a whole and in each aspect with no statistically significant difference.

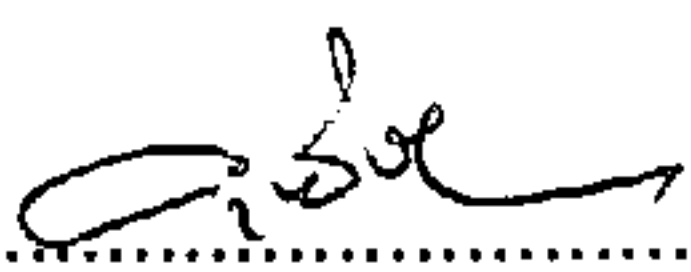
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

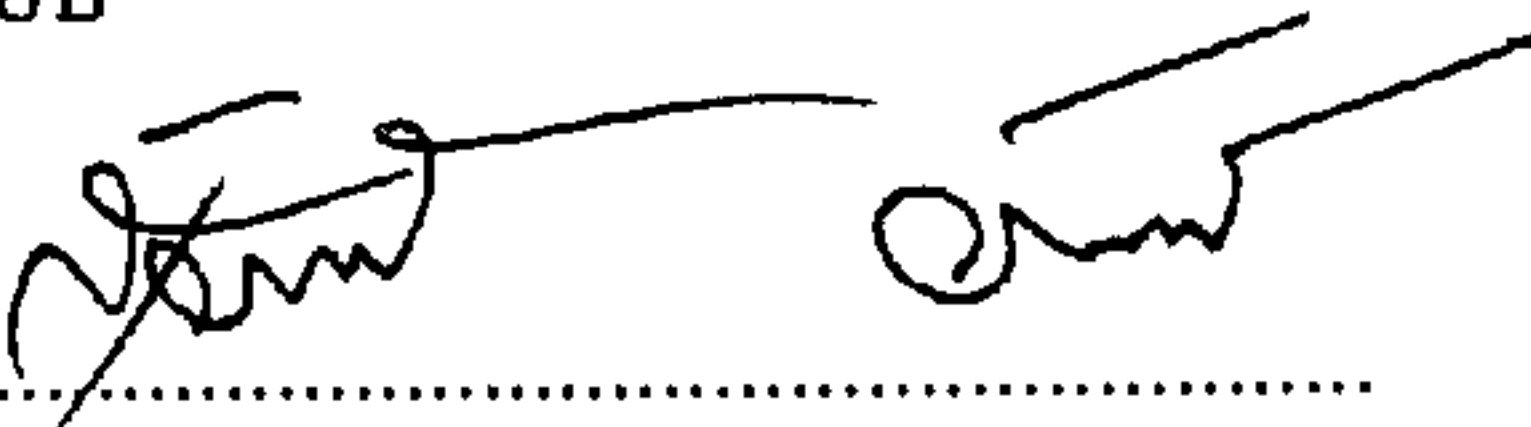
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

กรรมการ

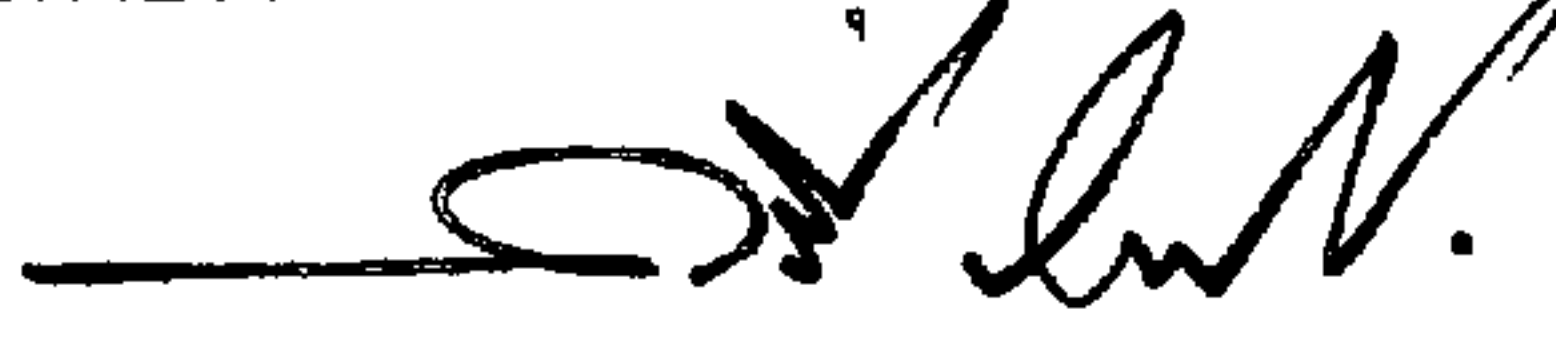
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ)

กรรมการ

(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

วันที่ 26 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และประธานคณะกรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอันเป็น ประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม อุดกฤษฏ์ อาจารย์ประธาน กิจจะวัฒนะ และอาจารย์มาลี ทักษะกรวงศ์ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณหัวหน้างานทวิภาคี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ตลอดจนอำนวยความสะดวกใน ด้านต่าง ๆ และขอขอบคุณ นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ชั้นปีที่ 1 – 3 ปีการศึกษา 2545 วิทยาลัยพัฒนชยการเซตุนน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามใน การวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ครอบครัวจันลิม พี่ ๆ และเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา ที่ ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ บิดา มารดาผู้มีพระคุณ ครูบาอาจารย์ ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู ให้ความรู้ ให้การศึกษา แก่ผู้วิจัยจน สำเร็จการศึกษา

สุวลี จันลิม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรที่ศึกษา.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประวัติวิทยาลัยพัฒนการเชดุน.....	8
ทฤษฎีและหลักการอาชีวศึกษา.....	9
การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย.....	14
หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	19
ความหมายของแรงจูงใจ.....	21
ประเภทของแรงจูงใจ.....	22
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	25
ทฤษฎีและแนวคิดในการเลือกอาชีพ.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรที่ศึกษา.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	62
ขอบเขตของการวิจัย.....	62
สมมติฐานของการวิจัย.....	63
วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การอภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	82
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	84
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	91
ภาคผนวก ง ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม.....	99
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	104

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538.....	21
2 ประชากรจำแนกตามระดับชั้น และประเภทของสถานประกอบการ.....	35
3 จำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน.....	42
4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจ ในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน โดยรวมและรายด้าน.....	44
5 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน ด้านพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายข้อ.....	45
6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน ด้านสังคม โดยรวมและรายข้อ.....	47
7 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน ด้านอาชีพ โดยรวมและรายข้อ.....	49
8 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	51
9 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ.....	52
10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการ เซตุน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้นปีศึกษา.....	53
11 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	54
12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านพัฒนาตนเอง จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	55

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านอาชีพ จำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา.....	56
14	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	57
15	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการ เซตุนน โดยรวมและรายด้านจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	58
16	การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุนน โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	59
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการ เซตุนน โดยรวมและรายด้านจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน.....	60
18	การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุนน โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจไปสู่การผลิต ในภาคอุตสาหกรรม บริการ และการเกษตรที่ทันสมัย โรงงานอุตสาหกรรมในยุคนี้มีการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สลับซับซ้อน จำเป็นต้องใช้กำลัง หรือแรงงานที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีมีศักยภาพสูงซึ่งพบว่าไม่เฉพาะแต่แรงงานฝีมือทางด้านอุตสาหกรรมเท่านั้นที่ขาดแคลนจากสถิติเด็กหรือเยาวชน ที่ออกจากโรงเรียนหลังจากจบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนไม่น้อยที่เป็นช่างฝีมือ ในปีหนึ่ง ๆ มีเยาวชนที่ออกจากโรงเรียนเข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่ก็ได้งานทำ ประเภทที่ไม่ต้องอาศัยทักษะ ความชำนาญอะไรมาก และได้ค่าแรงต่ำ ดังนั้นการจัดการศึกษาด้านอาชีพมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการศึกษาด้านอาชีพเป็นการส่งเสริมให้คนออกไปประกอบอาชีพตามความถนัด และความสามารถที่แต่ละคนมีอยู่ โดยมีกลุ่มอาชีพต่าง ๆ หลากหลายสาขา หากมองถึงลักษณะหรือธรรมชาติของการเรียนสายอาชีพแล้ว จะเห็นว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชำนาญในด้านทักษะต่าง ๆ ซึ่งระดับความสามารถหรือทักษะดังกล่าวจะพิจารณาได้จากความสำเร็จขั้นสุดท้ายคือ ผลงาน (พิพัฒน์ บุญาสัย. 2533 : 3)

การศึกษายาชีพศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะเป็นการศึกษาที่มีจุดหมายในการผลิตแรงงาน เพื่อการประกอบอาชีพโดยตรง โดยเป็นแรงงานที่เข้าไปอยู่ทั้งในภาคการเกษตร อุตสาหกรรมบริการ แต่ในขณะนี้นักอาชีวศึกษาไทยกำลังประสบปัญหาการขาดความสามารถที่จะผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ขาดความมั่นคง และการประสานงานอย่างดีระหว่าง ภาคการผลิตในฐานะของผู้จ้างงาน และสถานศึกษาในฐานะผู้ผลิตแรงงาน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2544 : 5)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปรับแผนการจัดการศึกษา โดยความร่วมมือกับภาคเอกชนให้มากขึ้น เพื่อประสานสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจอันดีในการสนองความต้องการซึ่งกันและกัน โดยร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน และการจัดการศึกษา ฝึกอบรมให้สอดคล้องกับภาวะความต้องการของตลาดแรงงาน (ชนากร กรรณิการ์. 2542 : 1)

ดังนั้นกรมอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานที่สนองนโยบายของรัฐในด้านอาชีวศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่พัฒนามาจากรูปแบบ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (วัชร คุลีสุวรรณ์. 2543 : 32)

โดยเน้นการศึกษาด้านอาชีพ มุ่งผลิตกำลังคนระดับกลางในด้านคุณภาพ แรงงานระดับช่างฝีมือ โดยเน้นทักษะ และประสบการณ์ตรงให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีการปรับโครงสร้างทางการศึกษา เพื่อให้ภาคเอกชน และสถานประกอบการมีส่วนร่วมพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีศักยภาพสูงขึ้น (การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี. 2538 : 3)

ระบบการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี หรือระบบช่างฝึกหัด (Dual System) เป็นการ จัดอาชีวศึกษาที่จัดขึ้น โดยความร่วมมือระหว่าง 2 องค์การใหญ่ ๆ คือ โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ทางด้านทฤษฎี และอีกองค์การหนึ่งคือ สถานประกอบการ ธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้และทักษะ ด้านปฏิบัติทั้ง 2 องค์การนี้จะทำหน้าที่ที่ตนถนัด ให้ลักษณะที่สัมพันธ์ซึ่งกัน และกันโดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของรัฐเป็นผู้ดูแล (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 17) สำหรับการให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการ มีส่วนในการจัดอาชีวศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือในการฝึกอาชีพ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ทางแก้ปัญหาในด้านคุณภาพของแรงงานระดับช่างฝีมือที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรงเพื่อให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานของตลาดแรงงานเป็นการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในลักษณะของความร่วมมือทั้งสองฝ่ายระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ (พัฒนาเทคนิคศึกษา. 2543 : 32) ในการจัดการเรียนการสอน ต้องเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ในขณะเดียวกัน มีการปฏิรูปหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติจริงเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งฝึกการทำงานเป็นทีม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีการสร้างแรงจูงใจในกรณีที่ผลงานมีคุณภาพ ช่วยให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของการทำงาน สร้างรายได้ (จำลอง ครุฑขุนทด. 2544 : 6)

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของกรมอาชีวศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อยกระดับการศึกษาของเยาวชนที่มีฐานะไม่สู้ดี และพลาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้ศึกษาและฝึกอาชีพสูงขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประกอบอาชีพตรงตามที่ต้องการ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมวินัย ประสบการณ์ ตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยการจัดแผนการเรียนการสอนแบบให้โอกาสนักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเบื้องต้น ในสถานศึกษา ส่วนภาคปฏิบัติขั้นสูง และการปฏิบัติงานผลิตจริง ๆ ก็ให้ไปฝึกที่โรงงานอุตสาหกรรม (รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2535 : 193)

วิทยาลัยพณิชยการเซดุน สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระบบตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพตั้งแต่พุทธศักราช 2502 วิชาที่เปิดสอนขณะนั้นมี 3 แผนกคือ แผนกพณิชยการ แผนกเลขานุการ และแผนกภาษาต่างประเทศ ต่อมาในปีพุทธศักราช 2538 กรมอาชีวศึกษาได้มีนโยบายให้วิทยาลัยจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาพณิชยการ กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก (คู่มือนักเรียน นักศึกษา

วิทยาลัยพัฒนการเซดุน. 2543 : 15) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน สามารถเลือกระบบ และวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสม ตอบสนองนโยบายของรัฐในด้านการจัดการศึกษา ซึ่งได้รับความสนใจ จากหลายฝ่าย การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้ดำเนินงานมาเป็นเวลาหลายปี มีนักเรียนที่เข้ามาอยู่ในระบบนี้เพิ่มมากขึ้นทุกปี จากจำนวนนักเรียนในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 77 คน เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 141 คน ในปี พ.ศ. 2545

การเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก อาจมีแรงจูงใจบางประการที่ทำให้นักเรียนสนใจ และต้องการซึ่งแรงจูงใจนี้ เป็นสิ่งเร้าที่ชักนำให้บุคคลตัดสินใจที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของผู้เรียน จึงจำเป็นต้องทราบถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน จึงสนใจที่จะศึกษาว่า อะไรเป็นแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพัฒนการเซดุน ทั้งนี้เป็น ประโยชน์ในการวางแผน พัฒนาการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน สถานประกอบการ และรวมไปถึงตลาดแรงงานอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพัฒนการเซดุน รวม 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ

2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพัฒนการเซดุน จำแนกตาม เพศ ประเภทของสถานประกอบการ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญให้ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปพิจารณาวางแผน พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนในระบบทวิภาคี มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์มุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพการค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุนน ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ

2. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนกลุ่มวิชาชีพการค้าปลีก ในระบบทวิภาคีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของวิทยาลัยพณิชยการเซตุนน จำนวน 141 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของนักเรียน

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ประเภทของสถานประกอบการ

3.1.2.1 รัฐบาล

3.1.2.2 เอกชน

3.1.3 ชั้นปีที่

3.1.3.1 ชั้นปีที่ 1

3.1.3.2 ชั้นปีที่ 2

3.1.3.3 ชั้นปีที่ 3

3.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.4.1 1.00 - 1.50

3.1.4.2 1.51 - 2.50

3.1.4.3 2.51 - 4.00

3.1.5 รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน

3.1.3.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท

3.1.3.2 5,000 - 10,000 บาท

3.1.3.3 10,001 - 15,000 บาท

3.1.3.4 มากกว่า 15,000 บาท

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบ ทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านพัฒนาตนเอง

3.2.2 ด้านสังคม

3.2.3 ด้านอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจในการเลือกเรียน หมายถึง ความต้องการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านพัฒนาตนเอง หมายถึง การมาเรียนเมื่อเกิดความต้องการ ความพึงพอใจ โดยมีความสนใจที่จะเรียนรู้ และหาความรู้ใหม่ ๆ มีใจรักเรียน รู้คุณค่าทางการศึกษา มีความอยากรู้ อยากเห็นทางวิชาการ เพื่อนำไปพัฒนาศักยภาพของตน ให้เป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และชำนาญงานตามสาขาวิชาที่สถานประกอบการต้องการ

1.2 ด้านสังคม หมายถึง การมาเรียนเมื่อได้รับอิทธิพลจาก สภาพแวดล้อมทาง สังคมของนักเรียนที่ให้การสนับสนุน คำแนะนำจากบุคคลหรือสถาบันต่าง ๆ เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง บุคคลที่เคารพ ครูอาจารย์ เพื่อนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน

1.3 ด้านอาชีพ หมายถึง การมาเรียนเพื่อต้องการนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพของตน ให้ดีขึ้น เพื่อเลื่อนตำแหน่ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านอาชีพ ทั้งเป็นการ ยกระดับความรู้ให้เท่าทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี

2. กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี หมายถึง การเรียนการสอนในลักษณะ โครงการความร่วมมือ เพื่อพัฒนาการจัดอาชีวศึกษา ระหว่างวิทยาลัยพณิชยการเซตุน กับ สถานประกอบการ ในสาขาวิชาประเภทพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพพุทธศักราช 2538

3. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

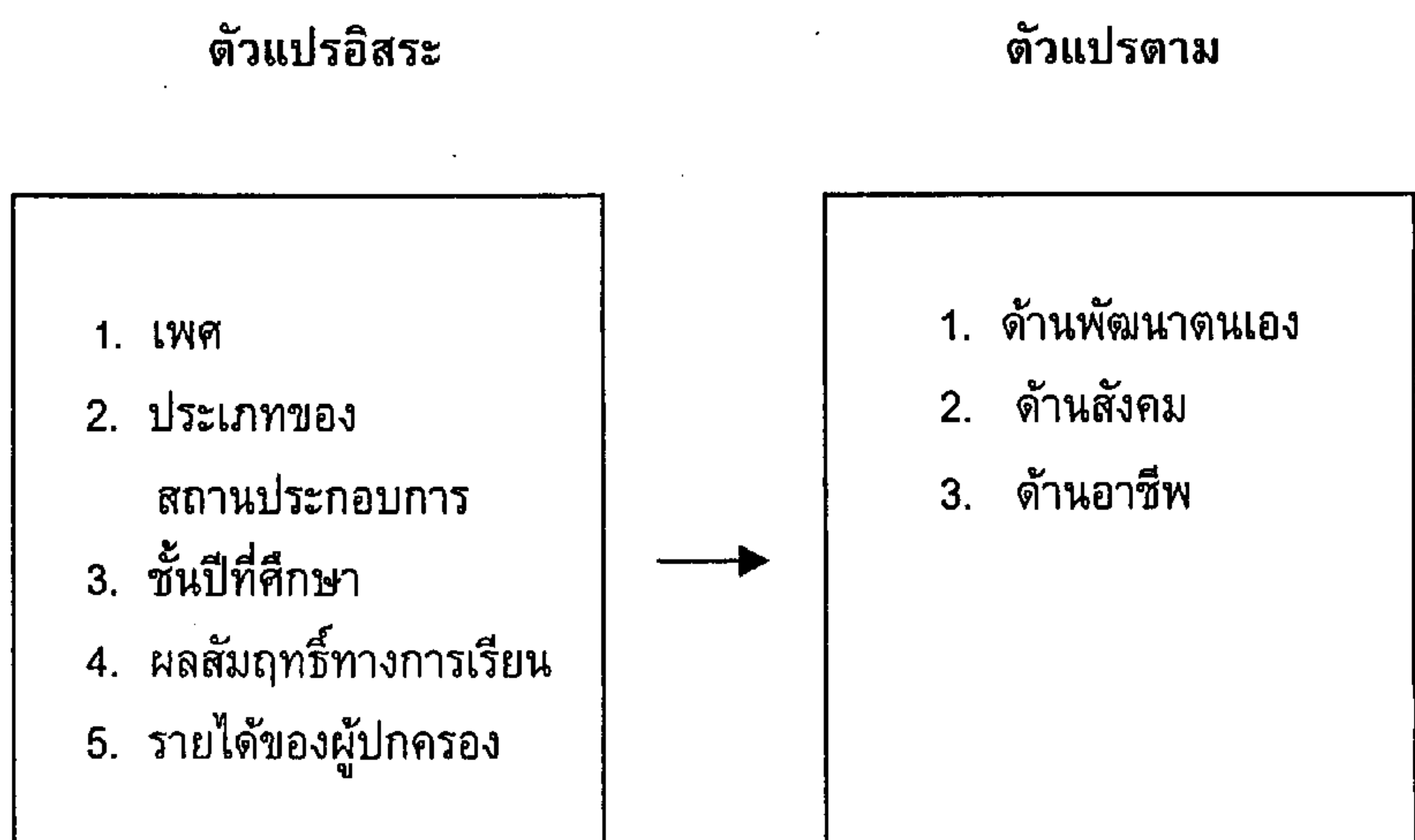
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมของนักเรียน ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3

5. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน ประเภทวิชา พาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก โดยเกิดจากความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการที่รับนักเรียนเข้าฝึกงานอาชีพประจำ จนจบการศึกษาตลอดหลักสูตร และนักเรียนจะเรียนในสถานศึกษาเฉพาะวิชาพื้นฐาน วิชาชีพพื้นฐาน และวิชาชีพเฉพาะเท่านั้น

6. รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง ผลตอบแทนหรือค่าตอบแทนเป็นจำนวนเงินที่บิดา มารดา หรือผู้อุปการะของนักเรียน ได้รับจากการประกอบอาชีพเป็นรายได้ต่อเดือน

7. สถานประกอบการ หมายถึง บริษัทที่เข้าร่วมโครงการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี อันได้แก่ บริษัท ซี. พี. เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด, บริษัทสยาม - จัสโก้ จำกัด, องค์การค้า ของคุรุสภา และบริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด กับวิทยาลัยพาณิชยการเซดุน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่เพศต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
2. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่สถานประกอบการต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
3. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่ชั้นปีต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
4. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
5. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่รายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 1.1 ประวัติวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน
 - 1.2 ทฤษฎีและหลักการอาชีวศึกษา
 - 1.3 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย
 - 1.4 หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน
 - 2.1 ความหมายของแรงจูงใจ
 - 2.2 ประเภทของแรงจูงใจ
 - 2.3 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน
 - 2.4 ทฤษฎีและแนวคิดในการเลือกอาชีพ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1 ประวัติวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน มีชื่อเดิมว่า โรงเรียนวัดพระเชตุพนตั้งตรงจิตรวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2500 เพื่อรับนักเรียนซึ่งไม่มีที่เรียนโดยกระทรวงศึกษาธิการได้เจรจาขอเช่าอาคารโรงเรียนตั้งตรงจิตรวิทยาลัย อยู่บริเวณสังฆาราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ท่าเตียน กรุงเทพฯ มีนายบัณฑิต บุญยากุม เป็นอาจารย์ใหญ่คนแรก วิชาที่เปิดสอนในขณะนั้นมี 3 แผนกคือ แผนกพณิชยการ แผนกเลขานุการ และแผนกภาษาต่างประเทศ ต่อมาจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นโรงเรียนไม่สามารถรองรับได้ทั้งหมด เนื่องจากสถานที่คับแคบไม่สามารถขยายอาคารออกไปได้ ในปีพ.ศ. 2513 โรงเรียนได้ขอเสนอชื่อเป็นโรงเรียนพณิชยการเชตุพน และได้ย้ายมาตั้งอยู่เลขที่ 314 ถนน

ประชากรทิศ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ และได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2516 ปัจจุบันทำการสอนวิชาชีพ 2 ระดับคือ

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชา พณิชยการ
 2. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
- สำหรับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ได้ จัดการเรียนการสอนออกเป็น 6 กลุ่มวิชาคือ
1. กลุ่มวิชาการบัญชี
 2. กลุ่มวิชาการขาย
 3. กลุ่มวิชาการเลขานุการ
 4. กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
 5. กลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรม
 6. กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก (ระบบทวิภาคี)

1.2 ทฤษฎีและหลักการอาชีวศึกษา

การศึกษาด้านอาชีวศึกษา เกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษย์ เพราะมนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ได้ ต้องมีวิธีการหาเลี้ยงชีพ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความเป็นอยู่ แต่มนุษย์เรามีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ผู้รู้ได้ กล่าวถึงทฤษฎีและหลักการอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

ทฤษฎีอาชีวศึกษา ประกอบด้วยทฤษฎีเบื้องต้น 3 ข้อ และทฤษฎีขั้นสูงอีก 13 ข้อ รวม เป็น 16 ข้อ ซึ่ง ฉลวย ธีระเผ่าพงษ์. (2532 : 99-106) ได้สรุปไว้ดังนี้

ทฤษฎีข้อที่ 1 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อพัฒนาให้ผู้เรียน มีนิสัยปรับตัวเข้ากับ สิ่งแวดล้อมอย่างดีให้ได้มาตรฐาน

เราจะต้องฝึกให้นักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา รับผิดชอบงาน ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน ต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น โรงงานที่มีเครื่องจักรที่เต็มไปด้วยเขม่า ฝุ่น สกปรก เหม็นอับ ร้อน อุดอู้อี้ หนวกหู ต้องให้ความเป็นกันเอง และร่วมมือกับคนงานที่พูดจาเอะอะ โวยวาย หยาดคาย การฝึกงานก็ต้องไปฝึกในโรงงานหรือไรงานจริงๆ เป็นเวลาหลายๆ เดือน ซึ่งโรงเรียน มัธยมศึกษาทั่วไปไม่สามารถจะจัดตารางสอนให้ได้

ทฤษฎีข้อที่ 2 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อเราพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยของการคิด ให้ได้มาตรฐาน

เราจะต้องสอนให้นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจ จดจำผลิตภัณฑ์เก่า เพื่อจะได้เป็นแนว ทางให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถแก้ปัญหาทางานได้ การเรียนวิชาต่าง ๆ ต้องไม่

แยกจากกัน เช่น ต้องเรียนวิชาการออกแบบไปพร้อม ๆ กับการเรียนวิชาเรขาคณิต กลศาสตร์ ความร้อนแสงเสียง ซึ่งต่างกับโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปมาก

ทฤษฎีข้อที่ 3 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ก็ต่อเมื่อ เราพัฒนาให้ผู้เรียนมีกึ๋นนิสัยให้ได้ มาตรฐาน

เราต้องให้นักเรียนทำงานซ้ำ ๆ ซาก ๆ จนเกิดเป็นนิสัยที่สามารถบำรุงรักษา และใช้ เครื่องมือทำงานได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย ละเอียดยรอบคอบ คล่องแคล่ว ว่องไว มั่นใจและภูมิใจ ในผลงาน

ทั้งสามทฤษฎี ถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถสูงได้ มาตรฐาน ถ้าไม่สามารถจะทำเช่นนี้ได้ก็จะหาประโยชน์จากอาชีวศึกษาไม่ได้เลย

ทฤษฎีข้อที่ 4 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ ก็ต่อเมื่อเราจัดให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียน ได้ตามความสามารถ และความต้องการ

นักเรียนที่มีความสามารถและความต้องการจะเรียน เขาจะเรียนได้ดีกว่า ฉะนั้นครูจึง ควรพิจารณาเรื่องนี้ให้จงหนัก

ทฤษฎีข้อที่ 5 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อเราจัดให้ผู้เรียน สามารถเลือกเรียน ได้ตามความถนัด และความสนใจ โดยยอมรับเกี่ยวกับความแตกต่างของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีข้อที่ 6 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อเราจัดการฝึกนิสัยให้ผู้เรียน โดยการ ฝึก ซ้ำ ๆ ซาก ๆ เพื่อให้เกิดทักษะอาชีพที่เหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง

การฝึกซ้ำ ๆ ซาก ๆ จะสะสมทักษะให้พอกพูนมากขึ้นเมื่อทำงานได้อย่างหนึ่งก็จะ สามารถทำงานได้อีกอย่างหนึ่งคล้าย ๆ กันได้อย่างผลดี และรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น นักเรียนทำงาน ให้ซ้ำ ๆ ซาก ๆ ก็จะทำให้เกิดทักษะในการคิด การทำ ทำให้เกิดทักษะขึ้นอย่างอัตโนมัติ เช่น ศัลยแพทย์ที่ทำการผ่าตัดบ่อย ๆ มือก็จะเที่ยงตรง และแม่นยำ

ทฤษฎีข้อที่ 7 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อสอนด้วยครูที่มีประสบการณ์สูงมาก ๆ

ครูที่สอนอาชีวศึกษาต้องมีประสบการณ์สูงมาก ๆ ไม่ใช่จบปริญญาแล้วก็มาสอนได้เลย

ทฤษฎีข้อที่ 8 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อฝึกให้ผู้เรียนทำซ้ำ ๆ กัน จนเกิด ทักษะถึงขั้นของมาตรฐานวิชาชีพ

มาตรฐานแต่ละอาชีพแต่ละประเภท แต่ละเวลาจะไม่เหมือนกัน ครูจะต้องฝึกให้นักเรียน มีทักษะเข้าขั้นมาตรฐาน ถ้าไม่สามารถจะฝึกได้ถึงขั้นมาตรฐานแล้ว การอาชีวศึกษาจะไม่เป็น ประโยชน์อันใดเลย เพราะถ้าจบไปแล้วก็จะมีงานทำไม่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม เลย

ทฤษฎีข้อที่ 9 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต่อเมื่อจัดการฝึกให้ถูกต้องตามความ ต้องการของท้องตลาด เพราะว่าแต่ละอาชีพมีความต้องการในตลาดแรงงานต่างกัน ครูจะต้อง ฝึกให้นักเรียนทำได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน เมื่อจบไปแล้วก็จะมีงานทำ

ทฤษฎีข้อที่ 10 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น เราจะต้องสร้างกิจนิสัยให้ผู้เรียนโดยการทำตามทฤษฎีการฝึกงานต้องฝึกด้วยเครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์จริงที่มีคุณภาพเท่ามาตรฐานของตลาดแรงงาน

ทฤษฎีข้อที่ 11 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น เนื้อหาวิชาต้องเขียนขึ้น ด้วยบุคคลที่กำลังอยู่ในวงการนั้น

การร่างหลักสูตรอาชีวศึกษานั้น จะต้องเชิญผู้ประกอบการนั้น ๆ มาร่วมกันร่าง ไม่ใช่ใช้นักการศึกษาที่มีคุณวุฒิมาร่าง เวลาสอนก็เชิญเขามาสอน หรือไปฝึกงานกับเขาจริง ๆ

ทฤษฎีข้อที่ 12 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น จะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาในเนื้อหาเฉพาะอาชีพนั้นอย่างเชี่ยวชาญจริง ๆ

ทฤษฎีข้อที่ 13 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อเราปฏิบัติตามทฤษฎีแห่งการบริการทางด้านวิชาการให้ตรงตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล

เนื่องจากปัจจุบันนี้สังคมของเราเจริญเติบโตเร็วมาก ฉะนั้นผู้เรียนที่สมัครเข้าเรียนนั้นย่อมมีสติปัญญา ปฏิภาณไหวพริบ พื้นความรู้ ประสบการณ์ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการในการฝึกอาชีพแตกต่างกัน

ทฤษฎีข้อที่ 14 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อเราปฏิบัติตามทฤษฎีของกลุ่มผู้เรียนต้องจัดการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มที่ปฏิบัติงาน

เนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษาแต่ละคนมีประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ เจตคติ สุขภาพ วุฒิภาวะ และสมรรถภาพแตกต่างกันมาก ฉะนั้นโรงเรียนจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนแล้วจัดแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย สอนในเรื่องต่าง ๆ กัน ออกไปตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มจึงจะได้ผลดี

ทฤษฎีข้อที่ 15 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อเราปฏิบัติตามทฤษฎีของการบริหารแบบยืดหยุ่น

ทฤษฎีข้อที่ 16 อาชีวศึกษาจะสัมฤทธิ์ผล ก็ต่อเมื่อเราปฏิบัติตามทฤษฎี แห่งความสิ้นเปลืองต้องมีวัสดุฝึกอย่างเพียงพอ

สำหรับ ธวัช วงษ์สุวรรณ (2535 : 16-21) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอาชีวศึกษาที่นำมาสู่ความสำเร็จ ซึ่งสรุปได้ว่า การอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ต่อเมื่อ

1. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมือนกับที่ผู้เรียนจะได้ประสบเมื่อออกไปทำงานจริง
2. จัดสภาพเครื่องจักร เครื่องมือให้เหมือนกับโรงงานอุตสาหกรรมจริง
3. จัดสภาพการณ์ ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินในการคิด และทำงานเช่นนั้นเสมอ ๆ จึงจะเกิดทักษะนั้นอย่างสมบูรณ์
4. ทำการฝึกในสภาพที่เป็นจริง
5. ฝึกบุคคลให้มีอุปนิสัยในการคิด และการทำงานให้ตรงกับงานหรืออาชีพนั้น

6. ฝึกให้เฉพาะกับบุคคลที่ต้องการฝึกสาขาวิชานั้น ๆ จึงจะได้ประโยชน์อย่างแท้จริง
7. สามารถทำให้บุคคลสนใจงาน มีทักษะการปฏิบัติงานและมีความสามารถทางสติปัญญาสูงสุด ที่บุคคลนั้นจะพึงมีได้
8. ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถรวมทั้งทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพนั้นๆ อย่างเชี่ยวชาญ
9. มีมาตรฐานและเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนจะได้ตรวจสอบความสามารถของตนได้
10. คำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน และทำการฝึกให้สอดคล้อง และให้มีประสิทธิภาพด้วย
11. เชิญผู้มีประสบการณ์ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาอาชีพเข้าร่วมจัดทำหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาอาชีพนั่น ๆ
12. การฝึกแต่ละสาขาอาชีพมีลักษณะจำเพาะของตนเอง
13. การบริหารสามารถยืดหยุ่นหรือเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของสังคม และเทคโนโลยีปัจจุบัน
14. พยายามลดค่าใช้จ่ายรายหัวของผู้เรียน แต่ก็ไม่ควรจะลดให้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของการฝึกทางการอาชีวศึกษาสาขานั้น ๆ ฉะนั้นแล้วจะขาดมาตรฐาน และไม่ได้คุณภาพ

สรุปได้ว่าทฤษฎีอาชีวศึกษา เป็นการฝึกปฏิบัติวิชาชีพที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ เป็นคนตรงต่อเวลา รับผิดชอบงาน ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน ริเริ่มสร้างสรรค์ ช่างสังเกต จดจำ ดัดแปลง สามารถแก้ปัญหาในงานได้ รู้จักใช้ และบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์อยู่เสมอ มีความมั่นใจ และภูมิใจในผลงานที่ทำ โดยผู้ฝึกสอนหรือครู จะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในวิชาชีพนั้น ๆ เป็นอย่างดี

หลักการอาชีวศึกษา หรือปรัชญา หรือสิ่งซึ่งได้มาของการอาชีวศึกษาเป็นการให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของตนเอง ซึ่งเรียนด้วยหลักสูตรที่มีเนื้อหาเจาะลึกเฉพาะเรื่อง และร่างขึ้นด้วยบุคคลอาชีพนั่น ฝึกโดยวิธีการทำซ้ำ ๆ ด้วยเครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ที่มีจำนวนเพียงพอ ได้มาตรฐานจะลดจำนวนไม่ได้เลย การเรียนการสอนอาจจัดเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคลก็ได้แล้วแต่ผู้เรียน อำนาจการสอนโดยผู้บริหารที่ใช้วิธีการยืดหยุ่นตามลักษณะของแต่ละอาชีพ

ธวัช วงษ์สุวรรณ (2535 : 22-26) ได้กล่าวถึงหลักการอาชีวศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. ความสำคัญของการอาชีวศึกษา การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่ออาชีพ ทุกคนมีความปรารถนาที่เป็นอิสระในการทำมาหาเลี้ยง และมีความสุขสนุกสนานกับการได้ทำงานที่ตนชอบ ถนัด และสนใจมีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิต และมีความ

ก้าวหน้าในอาชีพนั้น ๆ ด้วยการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่จะจัดการฝึกอบรมคนให้มี ความรู้ ความสามารถ และทำงานเลี้ยงชีพได้ดังที่เขาต้องการ และพัฒนาการฝึกอบรมอาชีพให้ ทันกับเทคโนโลยีใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วย

2. จุดมุ่งหมายของการอาชีวศึกษา การอาชีวศึกษาไม่เพียงแต่เป็นการเตรียมทักษะใน การทำงานเฉพาะอย่างเท่านั้น แต่ยังเป็นการให้ความรู้ และการฝึกหัดต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ แก่ชีวิตการทำงาน และการเป็นพลเมืองดีด้วย การอาชีวศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาทักษะ ความสามารถ ความเข้าใจที่ดี ทักษะคติ อุปนิสัยการทำงาน และความซาบซึ้งพึงพอใจในงานที่ สุจริต และช่วยให้บุคคลได้รับความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การเข้าสู่งาน และการสร้างความเจริญ ก้าวหน้าให้แก่งานนั้น ๆ ตลอดจนช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานได้พัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและเศรษฐกิจด้วย

3. เป้าหมายของการอาชีวศึกษา การอาชีวศึกษาเป็นการวางแผนเพื่อบุคคล 4 กลุ่ม คือ

3.1 บุคคลหนุ่ม - สาวที่สมัครเข้าเรียนอาชีวะในมัธยมปลาย หรือในโรงเรียนอาชีวะ โดยตรงที่มีอายุตามเกณฑ์ปกติ

3.2 บุคคลหนุ่ม-สาวที่เรียนจบหลักสูตรสายวิชาการในมัธยมปลายแล้ว และต้องการ เข้ารับการศึกษาคือ เพื่อฝึกหัดเฉพาะอย่างในการเตรียมเข้าสู่งานอาชีพ

3.3 เด็กชายและเด็กหญิง ผู้ซึ่งไม่ได้เข้าโรงเรียนด้วยเหตุผลอื่นหรือยกเว้นต่าง ๆ ตามกฎหมาย พึงได้รับการฝึกอาชีพระยะสั้นนอกระบบโรงเรียน

3.4 ผู้ใหญ่ (ผู้ว่างงานหรือต้องการเปลี่ยนงาน) ผู้ซึ่งต้องการจะเรียนรู้ และฝึกทักษะ ในอาชีพใหม่ ๆ เพื่อการยกระดับฝีมือการทำงาน เพื่อประสิทธิภาพการทำงาน เพื่อความเจริญ ก้าวหน้าในงานอาชีพ หรือเพื่อการเพิ่มค่าจ้าง และรายได้

4. ความรับผิดชอบของโรงเรียน กำหนดการรับผู้เข้าเรียนในโรงเรียนอาชีวะนั้น จะต้อง มาจากผลการเรียนการสอน และการให้บริการแนะแนวอาชีพ การอาชีวศึกษาควรจัดอย่างทั่วถึง และไม่ควรมีข้อจำกัดมากมายนัก สำหรับคนหนุ่ม-สาว ในชั้นมัธยมปลาย หรือที่จบมัธยม ปลายไปแล้ว อาจจะจัดหลักสูตร และเปิดสอนให้ในตอนเย็น หรือจัดให้มีการเรียนการสอนนอก เวลาราชการ เพื่อพัฒนาทักษะ และฝีมือแก่ผู้ปฏิบัติงานในภาคธุรกิจ หรืออุตสาหกรรม

5. สาขาวิชาในการอาชีวศึกษา การอาชีวศึกษาอาจขยายให้กว้างขวางออกไป เพราะ เป็นกระบวนการเพื่อเตรียมงานอาชีพ เพื่อการดำรงชีวิตของบุคคล กล่าวคือเป็นการฝึกอาชีพ ในประเภทวิชาต่าง ๆ ได้แก่

5.1 ประเภทวิชาเกษตรกรรม

5.2 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

5.3 ประเภทวิชาคหกรรม

5.4 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และบริหารธุรกิจ

5.5 ประเภทวิชาศิลปกรรม

นอกจากนี้แต่ละประเภทวิชา ยังสามารถแยกย่อยได้อีกหลาย ๆ สาขาวิชาด้วย

6. สิ่งที่ได้จัดไว้ในหลักสูตรอาชีวศึกษา สิ่งสำคัญต่าง ๆ ที่จะต้องเน้นหรือจัดเข้าไว้ในหลักสูตรได้แก่ การทำงานในโรงฝึกงาน การนิเทศเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงาน การฝึกภาคปฏิบัติอย่างหลากหลาย และการเรียนการสอนจะต้องสัมพันธ์กับเทคนิคทางอาชีพนั้น ๆ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาสามัญ เช่น วิชาภาษาอังกฤษ พลศึกษา สังคมศึกษา และอื่น ๆ ด้วย เพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาตนเอง และสังคม ตลอดจนการเป็นพลเมืองดี

7. เครื่องมือ และอุปกรณ์ สิ่งที่เป็นจำเป็นสำหรับการเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษาจะต้องกำหนดให้เป็นไปตามสภาพการณ์ที่ใช้กันอยู่จริง ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในขณะนั้น การจัดหาจะต้องให้ได้เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน และเป็นประเภท หรือชนิดที่ตรงกับความต้องการ และมีประสิทธิภาพในการทำงานด้วย หน่วยงานหรือคณะกรรมการบริหารการอาชีวศึกษาจะต้องรับผิดชอบให้งบประมาณสนับสนุนตามที่โรงเรียน หรือสถาบันการอาชีวศึกษากำหนดไว้

8. ประสบการณ์ทำงาน ปรัชญาพื้นฐานของการอาชีวศึกษาคือ การเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในขณะฝึกอบรมที่คล้ายคลึงหรือใกล้เคียงเสมือนที่เป็นจริงในโรงงาน จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานได้อย่างดีเยี่ยม และประสบการณ์ดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนได้ต่อกิจต่อเมื่อสถานศึกษา และโรงงานร่วมมือกันวางแผน และดำเนินตามแผนอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า หลักการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมคนเข้าสู่อาชีพ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของผู้เรียน ด้วยหลักสูตรเนื้อหาเจาะลึกเฉพาะเรื่อง โดยเน้นการฝึกภาคปฏิบัติให้มาก ๆ จนเกิดความชำนาญด้วยเครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ และได้มาตรฐาน โดยจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกงานในสถานประกอบการ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

1.3 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย

ความเป็นมาของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดอาชีวศึกษาระบบ Dual System หรือระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาอบรมฝึกหัดวิชาชีพ (Apprenticeship) ให้แก่เยาวชนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นช่างฝีมือที่มีคุณภาพดีเยี่ยมโดยจะเป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งด้านทักษะ ความรู้ และความเลื่อมใส ศรัทธาในวิชาชีพนั้น ๆ

สำหรับคำว่าระบบโรงเรียน – โรงงานซึ่งเป็นที่รู้จักคุ้นเคย และใช้ทั่วไปในกรมอาชีวศึกษานั้น มีจุดเริ่มต้นมาจาก กรม. มีมติเห็นชอบเมื่อปี 2527 ให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมอาชีวศึกษาดำเนินการทดลอง ฝึกช่างชำนาญงานประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามโครงการความร่วมมือระหว่าง กรมอาชีวศึกษา สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสถานประกอบการ เพื่อทดลองจัดอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน – โรงงาน ที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวง ซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ ในสาขาช่างซ่อมบำรุงโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลเยอรมันตั้งแต่ปี 2529 เป็นต้นมา และวิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ ได้ดำเนินการรับช่างฝึกหัดรุ่นแรกในปีการศึกษา 2531 เมื่อจัดการศึกษาวิชาชีพพระบรมวงศานุวงศ์ได้ผลเป็นที่น่าพอใจระดับหนึ่ง และมีผู้สนใจมากขึ้น กรมอาชีวศึกษาจึงมีนโยบายขยายการจัดวิชาชีพพระบรมวงศานุวงศ์ไปสู่วิชาชีพพระบรมวงศานุวงศ์ด้วย ประกอบกับ ประเทศเยอรมันได้ให้การสนับสนุนโครงการความช่วยเหลือในระยะที่ 2 ตั้งแต่ ปี 2534 – 2538 (ค.ศ. 1991 – 1995) (บุญชุม เปี้ยแดง. 2541:3) ในปีการศึกษา 2535 กรมอาชีวศึกษาได้จัดตั้ง สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ขึ้นเป็นการภายในเทียบเท่าระดับกอง และให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นอีกหลายสถานศึกษา และสาขาวิชา จนกระทั่งถึงปีการศึกษา 2538 กรมอาชีวศึกษาได้ประกาศเป็นนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาเปิดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้นอีกระบบหนึ่ง นอกเหนือจากระบบปกติ และได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 โดยในด้านการจัดการได้แยกเป็นหลักสูตรปกติ และหลักสูตรทวิภาคี ซึ่งประกาศใช้ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในปี พ.ศ. 2538 ซึ่งมีนักเรียน เข้าเรียนจำนวน 10,056 คน ในปี พ.ศ. 2539 และมีนักเรียนจำนวน 14,187 คนในปี พ.ศ. 2542 (งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน. 2544 : 1) ปัจจุบันการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง นักเรียน สถานประกอบการ อีกทั้งกระทรวงอุตสาหกรรม และสมาคมอุตสาหกรรมเองก็ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนโครงการด้วยดีตลอดมา ประกอบกับการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคีนี้ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สถานประกอบการ และสถานศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ของกรมอาชีวศึกษา จึงเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ โดยขยายการจัดไปทั่วทุกจังหวัด ตามสภาพความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา ที่มีสถานประกอบการในท้องถิ่นนั้น (มาลี ทักษะกรวงศ์. 2541 : 13)

หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (วิทยาลัยพณิชยการบางนา. 2538 : 2 - 3) ได้นำหลักเกณฑ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มาประกาศใช้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ

2. นักเรียนจะเป็นคนของสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการเป็นผู้รับสมัคร และคัดเลือกเอง หรืออาจทำร่วมกับสถานศึกษา

3. หลักสูตรที่ใช้ต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่าย คือ สถานศึกษาและ สถานประกอบการร่วมกันจัดทำหลักสูตร

4. โดยทั่วไปหลักสูตรระดับนี้ ใช้เวลาในการเรียน และปฏิบัติ 3 ปี (โดยรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี)

5. สถานศึกษามีหน้าที่ ดูแลรับผิดชอบในการสอนวิชาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการจะดูแลรับผิดชอบในการฝึกภาควิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตรซึ่งระยะเวลาเรียน และฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการเช่น ใน 1 สัปดาห์จะมาเรียนในสถานศึกษา 1 - 2 วัน และฝึกงานในสถานประกอบการ 3 - 4 วัน

6. นักเรียนจะต้องทำข้อตกลงการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ และสำเนาให้สถานศึกษารับทราบด้วย

7. ในระหว่างการฝึกอบรม จะต้องมียางานผลการศึกษาประจำตัว ซึ่งจัดทำโดยนักเรียน แก่ครูอาจารย์ผู้สอนจากสถานศึกษา และครูฝึกจากสถานประกอบการจะต้องร่วมกันพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษา และสถานประกอบการได้เห็นชอบร่วมกันตั้งแต่ต้น

8. เมื่อสิ้นสุดการศึกษาอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักเรียนจะต้องผ่านการทดสอบ และประเมินผลด้วยข้อสอบของคณะกรรมการร่วมของสถานศึกษา และสถานประกอบการ

9. เมื่อสำเร็จการศึกษาอบรม จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และประกาศนียบัตรรับรองความสามารถจากสถานประกอบการ หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

วัตถุประสงค์ของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน (คู่มือการดำเนินงาน. 2542 : 2) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ทางด้านธุรกิจค้าปลีก สามารถประกอบอาชีพธุรกิจค้าปลีกอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้มีเจตคติต่องานอาชีพธุรกิจค้าปลีก มีความขยัน ซื่อสัตย์ อดทน ประหยัด ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีนิสัยทำงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ประณีต และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับปรุงและพัฒนางานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

4. เพื่อให้สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้า แก้ไขปัญหา และติดตามความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพธุรกิจค้าปลีก ปรับปรุง และพัฒนาตนเอง เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานของงานอาชีพ

5. เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ประสานสัมพันธ์กันระหว่าง สถานศึกษา กับสถานประกอบการ

องค์ประกอบ

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน. 2544 : 3 – 7) ในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ

1. สถานศึกษา
2. สถานประกอบการ
3. นักเรียน และผู้ปกครอง

สถานศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ถือเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 เพิ่มเติม พ.ศ. 2537 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่

1. รับและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน
2. จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี และฝึกทักษะในงานบางอย่าง ซึ่งไม่มีปฏิบัติในสถานประกอบการ
3. การติดตาม และประเมินผลการเรียน

สถานประกอบการ

การดำเนินงานอาชีวศึกษาถือว่า สถานประกอบการเป็นองค์ประกอบหลักที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียน ดังนั้น สถานประกอบการที่จะเข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะต้องมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. จัดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
2. มีมาตรฐานในการดำเนินกิจการ
3. มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ
4. มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการ
 - 4.1 สามารถจัดการฝึกอาชีพได้ตลอดหลักสูตร
 - 4.2 จัดการฝึกอาชีพได้ตรงตามสาขาวิชาชีพ
 - 4.3 มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกที่เชี่ยวชาญ สามารถสอนและฝึกอาชีพให้แก่

นักเรียนได้

- 4.4 มีอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักรที่ทันสมัย
- 4.5 มีสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพ
- 5. สนับสนุนค่าใช้จ่าย และจัดสวัสดิการให้แก่นักเรียน
 - 5.1 ค่าใช้จ่ายในการศึกษา
 - 5.2 เบี้ยเลี้ยง
 - 5.3 ที่พักอาศัย
 - 5.4 ชุดฝึก
 - 5.5 ประกันสุขภาพ/อุบัติเหตุ

นักเรียน และผู้ปกครอง

นักเรียน และผู้ปกครอง ต้องมีความรู้และความเข้าใจในรูปแบบของการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี และปฏิบัติตามหลักการ และระเบียบการจัดการศึกษา โดยมีความตระหนัก และเข้าใจในสภาพของตนเองว่าจะต้องเป็นทั้งนักเรียนของสถานศึกษา และเป็นพนักงานฝึกหัด ของสถานประกอบการในขณะเดียวกัน ทั้งนี้ ผู้ที่ประสงค์จะเข้าเรียนระบบทวิภาคี จะต้อง มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

1. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา และสถานประกอบการ
2. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และฝึกปฏิบัติงานอย่างจริงจัง
3. มีความพากเพียร และเสียสละ ในการปฏิบัติงานให้แก่สถานประกอบการอย่างเต็มกำลังความสามารถ เสมือนกับพนักงานคนอื่น ๆ
4. สร้างและรักษาชื่อเสียงของสถานศึกษา และสถานประกอบการให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายรวมถึงการรักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด
5. ต้องซื่อสัตย์ และจริงใจต่อสถานประกอบการ ปฏิบัติงานให้อยู่ในระเบียบตามสัญญาการฝึกอาชีพอย่างเคร่งครัด
6. ต้องบันทึกการฝึกอาชีพในสมุดรายงานการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ ส่งให้ครูฝึกตรวจสอบ และสำหรับใช้ประกอบในการประเมินผลการเรียนประจำภาคเรียน การประเมินผล ครั้งหลักสูตร และสิ้นสุดหลักสูตร

สรุปได้ว่าการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ ร่วมมือกันจัดการสอน และฝึกปฏิบัติงานแก่นักเรียน โดยได้รับการสนับสนุนจากประเทศเยอรมันด้วยดี ทำให้มีนักเรียนในโครงการเพิ่มขึ้นทุกปี ได้รับความสนใจทั้งจากผู้ปกครอง นักเรียน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดมา

1.4 หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538

หลักสูตรประกาศนียบัตร พุทธศักราช 2538 พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างฝีมือ ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม มีวินัย เจตคติ บุคลิกภาพ และเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบ และวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสม ตามศักยภาพ ความสนใจ และโอกาสของตน ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ชุมชน และท้องถิ่น

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสมออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพ และโอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียน สะสมการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือขององค์กร ในการจัดการศึกษา ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพของชุมชน และท้องถิ่นนั้น ๆ

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพสามารถสร้างอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้า อยู่เสมอ

- 3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและความภาคภูมิใจ ในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
- 4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศไทย อุทิศตนเพื่อสังคมเข้าใจ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
- 5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ
- 6. เพื่อให้มีความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศ และของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

1. หมวดวิชาพื้นฐาน		30	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ		69	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		16	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพเฉพาะ		17	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพเลือก		32	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน/โครงการวิชาชีพ		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	15	หน่วยกิต
4. กิจกรรม		-	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	114	หน่วยกิต

กิติ ตย์คานนท์ (2533 : 120) กล่าวว่า แรงจูงใจหมายถึง พลังจิตที่อยู่ในตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งทำหน้าที่เร้าให้แก่บุคคลนั้น ๆ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา พลังจิตนี้เกิดจากการกระตุ้น หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ภายในร่างกายหรือภายนอกร่างกาย

ประสาธ อิศรปริดา (2522. : 15) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม เป็นพฤติกรรมที่มีแนวทางอันแน่นอน มีทิศทาง และมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันไม่ขาดตอน เพื่อจะมุ่งสู่เป้าประสงค์ (goal) ที่ตนปรารถนา

กิลฟอร์ด และเกรย์ (วินัย สิงหนนท์. 2539 ; อ้างอิงมาจาก Guil Ford. 1959 : 562) กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้าที่ทำให้ช่องทาง และเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์

กูด (วินัย สิงหนนท์. 2539 ; อ้างอิงมาจาก Good. 1967 : 254) กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการเร้า และสนับสนุนให้บุคคลกระทำกิจกรรมอย่างมีระบบ

คิตต์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 ; อ้างอิงมาจาก Kidd. 1973 : 101) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งโน้มน้าว หรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำ หรือปฏิบัติการ

โลเวลล์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 ; อ้างอิงมาจาก Lovell. 1980 : 109) ให้ความหมายของแรงจูงใจ ว่าเป็นกระบวนการที่ชักนำ โน้มน้าว ให้บุคคลเกิดความมานะพยายาม เพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการ ให้บรรลุผลสำเร็จ

กล่าวโดยสรุป แรงจูงใจหมายถึง วิธีการปัจจัย สิ่งเร้าหรือกระบวนการที่เป็นเหตุผลักดันให้บุคคล ตัดสินใจแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อสนองตอบความต้องการของตนจนสำเร็จ และถูกต้องตามแนวทางที่ต้องการ ซึ่งแรงจูงใจของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะแตกต่างกันส่งผลให้ เป้าหมายของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป ดังนั้นแรงจูงใจในการเลือกเรียนจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนของนักเรียน

2.3 ประเภทของแรงจูงใจ

การริกสัน (Garrison. 1997 : 211 – 212) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง แรงขับภายในที่เกิดจากภายในตัวบุคคล เช่น ความต้องการ ความพึงพอใจ ความรู้สึกที่ตนเองมีค่ามากขึ้น การลดความเครียด ความอยากรู้อยากเห็น การบรรเทาจากการบังคับ ผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง แรงขับที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล เช่นอาหาร ความอบอุ่น การสรรเสริญ ความรู้ การสัมผัส เงิน สถานภาพ เป็นต้น

ปฐม นิคมานนท์ (2521 : 53) ได้แบ่งประเภทแรงจูงใจตามเหตุผลของเบื้องหลังในการแสดงออกของพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน หมายถึง การที่บุคคลมองเห็นคุณค่าในกิจกรรมที่ตนกระทำ เป็นการกระทำด้วยความเต็มใจ พอใจ สนใจ และมุ่งบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมนั้น แรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากภายในของบุคคลนั่นเอง ไม่ใช่กระทำเพราะถูกบังคับ หรือหวังประโยชน์อย่างอื่น เช่น ในการเรียนหนังสือ ถ้าเป็นการเรียนด้วยความสมัครใจ เต็มใจและสนใจเรียน เพราะเห็นคุณค่าของวิชานั้น เพราะต้องการมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง ไม่ได้เรียนเพื่อหวังผลอย่างอื่นคือหวังคะแนน หรือหวังทำความพอใจให้บิดามารดา ถือว่าเป็นการกระทำด้วยแรงจูงใจภายใน

2. แรงจูงใจภายนอก หมายถึง การกระทำกิจกรรม โดยหวังผลจากสิ่งอื่นที่อยู่นอกเหนือจาก กิจกรรมนั้น ไม่ได้กระทำเพื่อความสำเร็จในสิ่งนั้นอย่างแท้จริง มีความสัมพันธ์ด้านจิตใจกับกิจกรรมนั้นน้อย เป็นการกระทำเพื่อสิ่งจูงใจอย่างอื่น เช่น ทำงานอย่างหนึ่งเพื่อมุ่งหวังเงินหรือตำแหน่งเป็นสำคัญ

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 320 – 321) ได้แบ่งประเภทของสิ่งจูงใจออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ สิ่งจูงใจที่เป็นตัวเงินและสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่เงิน

1. สิ่งจูงใจที่เป็นเงิน (Financial Incentive) สิ่งจูงใจประเภทนี้เห็นได้ง่าย และมีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสิ่งจูงใจเป็นเงินนี้ยังจำแนกออกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 สิ่งจูงใจทางตรง (Direct Incentive) เป็นสิ่งจูงใจที่มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน เช่น การจ่ายค่าจ้างให้สูงขึ้นในกรณีที่มีผลการปฏิบัติงานได้สูงกว่าระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ อันเป็นวิธีการจูงใจตามแนวคิดที่ว่า เงินดี งานดี

1.2 สิ่งจูงใจทางอ้อม (Indirect Incentive) เป็นสิ่งจูงใจ ที่มีผลในทางสนับสนุนหรือส่งเสริมให้พนักงาน และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานปฏิบัติงานดีขึ้น มีกำลังใจ รักงานมากขึ้น เช่น การจ่ายบำเหน็จบำนาญ และค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น

2. สิ่งจูงใจที่ไม่ใช่เงิน (Non-Financial Incentive) สิ่งจูงใจประเภทนี้ส่วนมากมักเป็นเรื่องที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการทางจิตใจ เช่น การยกย่องชมเชย การยอมรับบุคคลนั้นเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และมีความมั่นคงในงาน

นิภา (ทองไทย) แก้วศรีงาม (2527 : 118 – 120) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของแรงจูงใจนั้นแบ่งโดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงลักษณะและประเภทของแรงจูงใจ ดังนี้

1. พิจารณาจากขอบเขตของแรงจูงใจ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1.1 แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) หมายถึง ภาวะของบุคคลที่มีความต้องการที่จะทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยจิตใจของตนเอง (ไม่ต้องมีสิ่งเร้าภายนอกมาล่อ) เช่น ความต้องการภายใน ความสนใจพิเศษ ความตั้งใจ เป็นต้น

1.2 แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) หมายถึง ภาวะของบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นจากภายนอก ทำให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคล เช่น เป้าหมายหรือการคาดหวังของบุคคล และเครื่องล่อต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรางวัล การลงโทษ รวมถึงการสร้างสถานการณ์ล่อให้เกิดการแข่งขัน และการร่วมมือกัน

2. พิจารณาแบ่งจากความต้องการ แบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

2.1 แรงจูงใจที่จะมีชีวิตอยู่ (Survival Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางสรีระตามธรรมชาติเช่น ความต้องการอาหาร การพักผ่อน การหลีกเลี่ยงอันตราย หรือโรคภัยไข้เจ็บ และความอยากรู้อยากเห็นของบุคคล

2.2 แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการของบุคคลในอันที่ต้องการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคม ต้องการเป็นที่ยอมรับเป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการที่จะรักบุคคลอื่น มีความต้องการเป็นผู้นำ เป็นผู้ตาม และรวมถึงความต้องการทางเพศด้วย

2.3 แรงจูงใจความสัมพัทธ์ส่วนตัว (Ego – intergration Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการขั้นสูงสุดของบุคคล ซึ่งเป็นความต้องการประจักษ์ในตน ต้องการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และตามความสามารถของตนเอง พฤติกรรมที่แสดงออกจะเป็นไปในทิศทางที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายของชีวิต

3. พิจารณาแบ่งจากระดับความต้องการ แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

3.1 แรงจูงใจทางสรีระ (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการทางด้านสรีระทั้งหมด ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศ ความปลอดภัยทางกาย และความต้องการทางเพศ

3.2 แรงจูงใจทางจิตใจ (Psychological Motives) เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญต่อชีวิตน้อยกว่าประเภทแรก แต่แรงจูงใจชนิดนี้จะมีผลทางด้านจิตใจก่อให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี ได้แก่ ความต้องการด้านความรัก ความใกล้ชิด ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการศึกษาค้นคว้า ต้องการเป็นที่ยอมรับจากสังคม เป็นต้น

4. พิจารณาแบ่งตามแรงขับ แบ่งได้เป็น 4 ประเภทคือ

4.1 แรงจูงใจเพื่อการแสวงหาอาหาร (Vegetative Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการที่บุคคลมีแรงขับในการแสวงหาอาหาร หรือแร่ธาตุต่าง ๆ ที่ร่างกายต้องการ เพื่อที่จะคงดำรงไว้ซึ่งการมีชีวิตอยู่

4.2 แรงจูงใจฉุกเฉิน (Emergency Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากแรงขับที่มีผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งอย่างฉับพลัน ในขณะที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือแสดงพฤติกรรมตอบทันทีต่อ สิ่งเร้าที่มาอย่างปัจจุบันทันด่วน

4.3 แรงจูงใจเพื่อการศึกษา (Educational Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากแรงขับที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการศึกษาค้นคว้า อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง เป็นแรงจูงใจที่บุคคลแสวงหาวิชาความรู้โดยไม่ต้องมีคนมาบังคับ

4.4 แรงจูงใจเพื่อการสืบพันธุ์ (Reproductive Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากแรงขับที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมทางเพศขึ้น

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวพอสรุปได้ว่า แรงจูงใจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ แรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก โดยแรงจูงใจภายในเกิดจากภายในตัวบุคคล เช่น ความต้องการ ความพึงพอใจ มีความอยากรู้ อยากเห็น สนใจที่จะเรียนรู้ และหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริง เกิดความรู้สึกถึงการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน มีความรู้สึกที่ตนเองมีค่า ความสำเร็จมีผลต่อการกระตุ้นหรือชักนำบุคคล เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ส่วนแรงจูงใจภายนอก เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากเครื่องเร้าภายนอกมากระตุ้น เพื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา อาจเป็นสิ่งจูงใจที่เป็นเงิน เช่น การมีงานทำที่มีรายได้สูง มีสวัสดิการต่าง ๆ การยอมรับของคนในสังคม เป็นต้น แรงจูงใจภายในมีคุณค่ากว่าแรงจูงใจภายนอก โดยแรงจูงใจภายในปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียนได้ยากกว่า ดังนั้นในการใช้แรงจูงใจกับการเรียนนั้นจะใช้แรงจูงใจภายนอกเสียก่อน จึงสร้างแรงจูงใจภายในทีหลัง

2.4 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลาย ในกลุ่มมนุษยนิยม ได้แก่ทฤษฎีของมาสโลว์ (Holistic Dynamic Theory) สมมติฐานดังกล่าวมีสาระดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการและเป็นความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ ไม่มีวันสิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป
3. ความต้องการของมนุษย์ มีลำดับขั้นตอนตามลำดับความสำคัญ (A hierarchy of needs) คือเมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง ต่อมา

มาสโลว์ (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2533 ; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1970 : 35 - 47) ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ระดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีระ หมายถึงความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความ กระหาย ความต้องการทางเพศ และการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียมิได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดจะกระตุ้นให้ตนมีกิจกรรมขวนขวายที่จะสนองความต้องการ

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ หมายถึงความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัวขู่เข็ญ บังคับจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารก จนกระทั่งวัยชรา ความต้องการที่จะมีงานทำเป็นหลักแหล่งก็เป็นความต้องการเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใหญ่อย่างหนึ่ง

3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาจะให้เป็นที่รักของ ผู้อื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ทราบว่าทุกคนยอมรับตนเป็นสมาชิก คนที่รู้สึกเหงาไม่มีเพื่อน มีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ เป็นผู้ที่จะต้องขอความต้องการประเภทนี้ คนที่รู้สึกว่าตนเป็นที่รักและยอมรับของหมู่จะเป็นผู้ที่สมปรารถนาในความ ต้องการความรัก และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จมีความสามารถ ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถมีคุณค่าและมีเกียรติต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น ผู้ที่สมปรารถนาในความต้องการนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์และมีค่า ตรงกันข้ามกับผู้ที่ขาดความต้องการประเภทนี้ จะรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถและมีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง และพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน มาสโลว์อธิบายความต้องการที่เรียกว่า "Self Actualization" ว่าเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตน กล้าที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ ความรู้สึกยอมรับตนเองทั้งส่วนเสียของตน ที่สำคัญที่สุดก็คือการมีสติที่จะยอมรับว่า คนใช้กลไกในการป้องกันตนในการปรับตัว และพยายามที่จะเลิกใช้ เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต เผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย น่าตื่นเต้น และมีความหมาย กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน เป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคน จะมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน เพราะมีน้อยคนที่จะได้ถึงขั้นสูงสุดนี้อย่างสมบูรณ์

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีอีกทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งขยายความทฤษฎีของ Maslow ทฤษฎีได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของ Vroom. ทฤษฎีนี้ได้ศึกษาจิตวิทยาของบุคคล ในองค์การพบว่าการทำงานที่บุคคลจะทำสิ่งใดก็ตามมักจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการได้แก่

1. ผลตอบแทนที่ได้รับ
2. ความพอใจหรือความไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ

3. ผลตอบแทนที่จะได้รับ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น

4. โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

ความพอใจจากสิ่งเหล่านี้จะเพิ่มขึ้น หากได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น ความพอใจจะลดลง จิตวิทยาของบุคคลในองค์การที่ Vroom ได้ศึกษาว่าเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติของบุคคลในองค์การซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom ทฤษฎีดังกล่าว Vroom ได้เสนอไว้ว่าการที่บุคคลจะเลือกตัดสินใจใด ๆ จะต้องอาศัยการพิจารณา 2 ประการคือ

1. พิจารณาถึงคุณค่าของเป้าหมาย

2. พิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของสิ่งที่คาดหวัง

ข้อความทั้ง 2 ประการนี้ เป็นกระบวนการในการตัดสินใจของแต่ละบุคคลในการที่จะเลือกกระทำหรือเลือกที่จะทำ

โรเจอร์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 10 – 11 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1979. Adult Learning : 13 – 20)

1. แรงจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) จากการศึกษาพบว่า เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญอย่างมาก ในการทำให้ผู้ใหญ่แสวงหาความรู้โดยการเข้ารับการศึกษากลับครั้ง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใหญ่วัยต้น ทั้งนี้ก็เพราะว่า จะช่วยส่งเสริมโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพการงานที่ดำเนินการอยู่แล้ว จากการสำรวจข้อมูลของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติในประเทศอังกฤษ (NIAE : National Institute of Adult Education) ปรากฏว่าประมาณเกือบร้อยละ 10 ของนักศึกษา ให้ข้อมูลว่า การเข้ามาเรียนด้วยความมุ่งหวังเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการงาน และอาชีพนั่นเอง

2. แรงจูงใจมุ่งพัฒนาตนเอง (Self-development) เป็นการสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในด้านที่เป็นความรู้ทั่วไป หรืออาจจะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่องานอดิเรก (Creative Hobby) ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในประเทศอังกฤษ ซึ่งจัดดำเนินการโดย NIAE ปรากฏว่านักศึกษาผู้ใหญ่มากกว่าร้อยละ 40 บอกเหตุผลในการมาเข้าชั้นเรียน ก็เพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ตามความสนใจให้มากขึ้น ทั้งนี้ได้พบด้วยว่า ผู้เรียนซึ่งเข้ามาด้วยแรงจูงใจประเภทนี้จะเป็นหญิงมากกว่าชาย

3. แรงจูงใจด้านสังคม (Social Motives) กิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนค่อนข้างมากด้วยเหตุผลทางด้านสังคมนักศึกษาจึงเข้ามาเรียนเพื่อมีโอกาสพบเพื่อนใหม่ เพื่อรู้จักกับครูผู้สอน ตลอดจนบรรยากาศที่แปลกออกไปจากชีวิตประจำวัน และในขณะเดียวกันก็มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทางสมอง และสติปัญญา (Intellectual Motives) แทรกอยู่ด้วย จากการสำรวจของสถาบัน NIAE พบว่าเหตุผลนี้มีจำนวนถึงร้อยละ 10 ของนักศึกษาผู้ใหญ่

4. แรงจูงใจด้านอื่น ๆ (Other Motives) สำหรับเหตุผลอื่น ๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ช่วยให้ได้รับโอกาสที่สอง (Second Chance) สำหรับผู้ใหญ่ที่พลาดโอกาสในการเรียนจากระบบโรงเรียน ระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา หรือบางคนอาจเข้ามาด้วยเหตุผลเกี่ยวกับเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จัดให้มีขึ้นภายในสถาบันแห่งนั้น ทำให้เขาได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การเรียนวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การใช้เครื่องมือด้านช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ ห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ รวมทั้งบรรยากาศอื่น ๆ ภายในสถานศึกษานั้น ก็มีส่งเสริมให้เขาเกิดความต้องการ และสนใจเข้ามาสัมผัส และเรียนรู้กับกิจกรรม การศึกษาผู้ใหญ่ ในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต (Human Life-cycle)

ทฤษฎีคุณลักษณะ

ไครทส์ (Crites. 1969 : 90) ได้กล่าวถึง แนวคิดของทฤษฎีนี้ว่า การให้บุคคลได้รู้จักคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเอง รู้จักลักษณะ และข้อกำหนดของงานอาชีพแล้วเลือกงานอาชีพหรือสาขาวิชาเรียน ที่มีข้อกำหนดตรงตามลักษณะของบุคคล ทฤษฎีคุณลักษณะนี้มีพื้นฐานแนวความเชื่อในเรื่องจิตวิทยา ความแตกต่างระหว่างบุคคล คือบุคคลย่อมมีคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะแตกต่างกันไป รูปแบบ (Model) ของทฤษฎีคุณลักษณะ ประกอบด้วย

1. รู้จักตนเอง (Knowing Ourself) โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ทักษะ บุคลิกภาพ และฐานะเศรษฐกิจ
2. รู้จักโลกของงาน (Knowing the World of Work) บุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพนั้นๆ
3. พัฒนาความสำนึก และเหตุผลของความเป็นจริง (Developing a Sense of True – reasoning) โดยอาศัยหลักการในข้อ 1 และ 2 ประกอบกันเพื่อบุคคลจะได้พิจารณาตนเองว่าสิ่งที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุดในระหว่างข้อเท็จจริงในข้อ 1 และข้อ 2 นั้นอยู่ที่ใด

สำหรับแนวคิดในการเลือกเข้าศึกษาวิชาชีพของนักเรียนคือ การแสดงเจตจำนง ความมุ่งมั่นและความคาดหวังในการเลือกอาชีพในอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษา การตัดสินใจเลือกมีองค์ประกอบหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียน เช่น ความพึงพอใจ ความสนใจที่จะเรียนรู้ ความถนัด ทักษะ ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาอาชีพ (ระเบียบ อรรถ. 2537 : 50) นอกจากนั้น เพศ รายได้ของบิดามารดา สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ

ข้อมูลข่าวสารจากสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสาร วารสาร นิตยสาร เป็นต้น อาจารย์ที่ปรึกษา ครูแนะแนว บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ รู้คุณค่าทางการศึกษา และ ยกระดับความรู้ ทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพของตน ให้เท่าทันต่อสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงที่มี อยู่ตลอดเวลา

เฮอร์และเครเมอร์ (Herr and Cramer. 1979 : 281-282) ได้จำแนกองค์ประกอบซึ่งมี อิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพ ของบุคคลไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบภายใน เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตนเอง หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากภายในตัวบุคคล แบ่งเป็น

1.1 องค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ ความสนใจ ทักษะ ประสบการณ์ ความรู้สึก เกี่ยวกับคุณค่าแห่งตน และความรับผิดชอบ

2.2 องค์ประกอบเกี่ยวกับโครงสร้างของค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมทางการงาน จุด มุ่งหมายของชีวิต จุดมุ่งหมายทางอาชีพ ทศนคติต่ออาชีพ ความต้องการ และการทำตนให้เป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่น

2. องค์ประกอบภายนอก เป็นอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม หรือสิ่งเร้าภายนอกมา กระตุ้นแบ่งเป็น

2.1 องค์ประกอบเกี่ยวกับโอกาส ได้แก่ โอกาสทางการศึกษา ขอบเขตในการ ประกอบอาชีพ ข้อบังคับของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ และโอกาสในการ ประกอบอาชีพ

2.2 องค์ประกอบเกี่ยวกับสังคมแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน ครู บุคคลที่เคารพ และรูปแบบของการศึกษา และลักษณะอาชีพในสังคม

สำหรับฮูล (Houle. 1961 : 15 – 16) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ใน สหรัฐอเมริกา พบว่าผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

1. มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มพูน ความรู้ และทักษะด้านวิชาชีพ

2. มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Oriented) หมายถึง การมาเรียน เพราะชอบบรรยากาศของการศึกษา ชอบเข้าสังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือต้องการ มีเพื่อน หรือขจัดความเหงา

3. มาเรียนเพราะต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ (Learning Oriented) หมายถึงมา เรียนเพราะ มีใจรักเรียน ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

ออสซูเบล (ชัยวัฒน์ ยืนยาว. 2539 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Ausubel. 1968 : 368 – 379) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากความต้องการของบุคคล 6 ประการด้วยกันคือ

1. ความต้องการใฝ่รู้
2. ความต้องการการเปลี่ยนแปลง
3. ความต้องการการเคลื่อนไหว
4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม
5. ความต้องการความรู้
6. ความต้องการชื่อเสียง

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527 : 25) กล่าวว่า อาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลเกิด ความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า สามารถพึ่งพาตนเองได้ และทำประโยชน์แก่สังคมได้

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนพอสรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด โดยจะมีความต้องการในขั้นพื้นฐานมาก่อน อันได้แก่ความต้องการปัจจัยสี่ ความต้องการด้านความปลอดภัย และความมั่นคง หลังจากได้รับการตอบสนองในขั้นพื้นฐานแล้ว ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อ ๆ ไปคือความต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ มีชื่อเสียง เกียรติยศ ต้องการให้คนอื่นยกย่องนับถือ ต้องการความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งความต้องการประสบความสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนเองต้องการในชีวิตรวมทั้งความคาดหวังที่เกิดจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลให้เกิดความพึงพอใจ และได้รับผลตอบแทนตามที่บุคคลนั้นคาดหวังไว้

2.4 ทฤษฎีและแนวคิดในการเลือกอาชีพ

ไทด์แมน และโอ ฮารา (สมชัย เจนจตุรงค์. 2542 : 21-22 ; อ้างอิงมาจาก Tolbert. 1974: 40 : 41, Citing Tiedeman and Hara. 1963) มีแนวคิดว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการปรับตัวในอาชีพ เป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และได้มีการพัฒนามาเป็นระยะเวลา ยาวนาน แบ่งเป็นขั้น ๆ ได้ดังนี้

1. ขั้นการคาดคะเน ประกอบด้วย
 - 1.1 ขั้นสำรวจ (Exploration) บุคคลจะสำรวจตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ และสำรวจลักษณะด้านวิชา และลักษณะอาชีพ
 - 1.2 ขั้นก่อตัวของความคิด (Crystallization) หลังจากประเมินตนเองและอาชีพแล้วจะสรุปเป็นแนวคิด เพื่อตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3 ขั้นลองเลือกอาชีพ (Choice) บุคคลจะลองตัดสินใจเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาชีพ

1.4 ขั้นพิจารณารายละเอียด เพื่อความกระจ่างชัดในการที่จะตัดสินใจ (Clarification) บุคคลจะหารายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อช่วยในการตัดสินใจที่แน่นอน

2. ขั้นประกอบอาชีพและปรับตัวในอาชีพ แบ่งเป็น

2.1 ขั้นนำตนเองเข้าสู่การศึกษาหรืออาชีพ (Induction) บุคคลจะเข้าศึกษาหรือมีอาชีพตามที่ตนเลือกแล้ว

2.2 ขั้นเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง (Reformation) ถ้าบุคคลไม่ประสบผลสำเร็จหรือมีปัญหา บุคคลจะปรับปรุงหรือสำรวจตนเอง และอาชีพใหม่เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสมต่อไป

2.3 ขั้นความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (Intergration) ถ้าบุคคลจะประสบความสำเร็จ จะเป็นกำลังใจให้เขาเจริญก้าวหน้าต่อไป

พลาโต (วิจิตรพาณี วัฒนสินธุ์ และคนอื่น ๆ 2519 : 139 ; อ้างอิงมาจาก Plato. 1950) กล่าวในหนังสือ Republic เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเลือกของแต่ละบุคคลเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ เริ่มจากการที่แต่ละบุคคล ได้รับการเรียนชั้นพื้นฐานของแต่ละบุคคลมาก่อน เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีสติปัญญาที่ดีในการที่จะได้รับเลือกให้เรียนชั้นสูงต่อไป วิลเลียมส์ (วิจิตรพาณี วัฒนสินธุ์ และคนอื่น ๆ 2519 : 10 ; อ้างอิงมาจาก William. 1956) ได้ทำการทดลอง และจัดความแตกต่างระหว่างบุคคลในแต่ละวัย พบว่า แต่ละบุคคลจะมีความรู้ไม่เท่ากัน คนทุกคนจะต่างกันในเรื่องความถนัด ความสามารถพิเศษ ความสนใจ และ ทักษะคติ

ในปัจจุบัน การเลือกอาชีพเป็นเรื่องยากที่สุด สำหรับคนหนุ่มสาวองค์ประกอบที่ทำให้การเลือกอาชีพลำบากมากขึ้นสำหรับคนหนุ่มสาวคือ

1. จำนวนงานที่เพิ่มมากขึ้นดีกว่าที่เคยเลือกไว้
2. ทักษะของงานแต่ละอย่างเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เพราะเหตุของเครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย
3. ไม่มีการยืดหยุ่นตารางเวลาทำงาน
4. เป็นไปไม่ได้ที่จะเปลี่ยนงาน เพราะเตรียมตัวสำหรับอาชีพนั้นมานาน
5. การแยกอาชีพออกเป็นเพศชายและเพศหญิง
6. ต้องการงานที่เป็นตัวของตัวเอง
7. งานที่ทำไม่มีสวัสดิการ
8. ขาดประสบการณ์และความสามารถในการทำงาน
9. การศึกษาดำกว่างานที่มีอยู่

จากทฤษฎีและแนวคิด ในการเลือกอาชีพของบุคคลต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า การพิจารณาเลือกอาชีพใด อาชีพหนึ่งของบุคคลแต่ละคนให้เหมาะสมกับตนเองนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น ความต้องการ ความสนใจที่จะเรียนรู้ ความพึงพอใจ ความถนัด มีความรู้ความสามารถ ตามสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานต้องการ จึงมีผู้กล่าวว่า การเลือกอาชีพเหมือนกับการเลือกคู่ครอง ที่ต้องพิจารณาองค์ประกอบ ทั้งส่วนบุคคล และสังคม เพื่อทำนายถึงความเหมาะสม ในการประกอบอาชีพ มิให้ต้องเปลี่ยนอาชีพบ่อย จนไม่สามารถจะพัฒนาอาชีพนั้นให้ก้าวหน้าได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน ได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

สมชัย เจนจตุรงค์ (2542 : 90) ได้ศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในด้านการเรียนเพื่อรู้ การประกอบอาชีพ เหตุผลส่วนตัว และด้านการสนับสนุนของผู้อื่น เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญมากในการศึกษาต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541 : 81) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเหตุจูงใจ ในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ด้านอาชีพเป็นเหตุจูงใจสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัดความสนใจในวิชาชีพ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

ชัยวัฒน์ ยืนยาว (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษาวิธีทางไกลจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจในระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านอาชีพ และด้านสังคม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนระดับมาก ได้แก่ ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่สูงขึ้น ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ต้องการเพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพ เรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อระดับที่สูงขึ้น และต้องการได้ประกาศนียบัตร

ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย (2533 : 210) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเลือกเรียนวิชาชีพที่มีระดับแรงจูงใจหรืออิทธิพลทางด้านบุคคล ที่ทำให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพที่มีระดับแรงจูงใจสูงที่สุดคือ นักเรียนเลือกเรียนด้วยตนเอง รองลงมาคือ บิดามารดา แนะนำให้เรียน และเรียนตาม

คนส่วนมาก ครูแนะแนวแนะนำ ผู้อุปการะแนะนำให้เรียน เรียนตามพี่น้อง และญาติสนิท และเรียนตามเพื่อน ตามลำดับ

สมพงศ์ จิตจรัสอำพัน (2540 : 78) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการ และด้านคุณลักษณะของสถาบันเป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับมาก นักศึกษาที่เลือกสาขาวิชาต่างกัน มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจด้านคุณลักษณะส่วนตัว และด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน

ประกิจ สนวนงาน (2535 : ก - ข) ได้ศึกษาความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้สูงสนใจอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพ วิชาการและอาชีพ เกี่ยวกับบริการมากกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ปานกลาง ในขณะที่นักเรียนซึ่งครอบครัวมีรายได้ต่ำ สนใจอาชีพเกี่ยวกับช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตมากกว่า นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ และนักเรียนส่วนใหญ่ก็ต้องการประกอบอาชีพรับราชการ

งานวิจัยในต่างประเทศ

จูดี (Judy. 1985 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพล ต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาหญิง สาขาวิศวกรรมศาสตร์ปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวระดับต่ำ และระดับปานกลางยอมรับว่า บิดามารดาเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยอย่างมากในการตัดสินใจเข้าศึกษาในสาขาวิศวกรรม เพราะเขามีความใกล้ชิดกับบิดา มารดา และสำหรับนักเรียนหญิงที่มาจากครอบครัวระดับต่ำส่วนมากยอมรับว่าในการเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิศวกรรมนั้นครูวิทยาศาสตร์มีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจ

ดอบบิ้นส์ (Dobbins. 1969 : 1958A – 2959A) ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนา และความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า บิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ส่วนมารดามีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกศึกษาต่อส่วนเพื่อน ๆ จะมีอิทธิพลรองลงไป การเลือกอาชีพของนักเรียนจะขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ ค่าจ้าง และลักษณะงานเป็นสำคัญ

กรีนแนฟ (Greenleaf. 1955 : 81) นักเรียนที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษาระดับมัธยม จะเริ่มเข้าสู่โลกแห่งอาชีพ เพราะนักเรียนบางคนที่มีความจำเป็น ต้องออกจากโรงเรียนก่อนจบการศึกษา การไม่มีเงินทุนทำให้นักเรียนที่เรียนดีไม่สามารถศึกษาต่อในระดับวิทยาลัยได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเรียนวิชาชีพและเลือกอาชีพก่อนที่จะจบชั้นมัธยม

อีตตี้ (Eaddy. 1969 : 2958) ได้ศึกษา และวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมในรัฐหลุยส์เซียนา จำนวน 751 คน ผลปรากฏว่าบิดา มารดา เพื่อน บุคคลในอาชีพที่เขาเลือก ญาติ บุคคลภายในโรงเรียน และพระ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเขามากน้อยตามลำดับ การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสำคัญอยู่ที่ความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ และผลตอบแทนด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ^{นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต} ^{ศึกษา} นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่กำลัง เรียนอยู่ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ของ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน จำนวน (141) คน ดังแสดงในตาราง 2 ^{เรียน}

^{จากบันทึกผลสำรวจและบันทึกข้อมูล} ตาราง 2 ประชากรจำแนกตาม ระดับชั้น และ ประเภทของสถานที่ประกอบกิจการ

^{ศึกษา} ระดับชั้น	^{จากบันทึกผลสำรวจและบันทึกข้อมูล} Z-eleven	จัสโก้	บิ๊กซี	ศึกษาภัณฑ์	รวม
ปวช. 1	21	3	15	23	62
ปวช. 2 ^{ปี 1}	10	-	-	34	44
ปวช. 3	9	3	-	23	35
รวม	40	6	15	80	141

เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ประเภทของสถานประกอบการ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ รายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านพัฒนาตนเอง
2. ด้านสังคม
3. ด้านอาชีพ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี เพื่อเป็นแนวทาง และขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม

2. รวบรวมเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเลือกเรียนของนักเรียน โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมาย

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีข้อความแบ่งเป็น 3 ด้าน คือด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ

4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบแบบสอบถามทั้งด้านเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษา ให้มีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องแล้ว คัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ หรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป จำนวน 55 ข้อ (ดังในภาคผนวก)

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ จากผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อแก้ไขข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

1. ขอหนังสือรับรองแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังอธิบดีกรม อาชีวศึกษา เพื่อขออนุญาตให้เก็บข้อมูล เพื่อการทำวิจัยไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการ เขตุน
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจก และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ที่วิทยาลัย พณิชยการเขตุน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจ ให้คะแนนแบบสอบถาม โดยกำหนดให้ คะแนนแต่ละข้อลำดับความสำคัญดังนี้

แรงจูงใจในการเลือกเรียนน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	1	คะแนน
แรงจูงใจในการเลือกเรียนน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
แรงจูงใจในการเลือกเรียนปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
แรงจูงใจในการเลือกเรียนมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
แรงจูงใจในการเลือกเรียนมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	5	คะแนน

2. ในการประมวลข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package For the Social Sciences/Personal Computer Plus)

3. วิเคราะห์สถานภาพ ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพค้าปลีก โดยการหาค่าเฉลี่ยและ

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	มากที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ค่าร้อยละ

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 35)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ค่ารวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

5.2 สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

5.2.1 หาค่าความเที่ยงตรง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2.2 สถิติหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	คะแนนความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มโดยใช้การทดสอบค่าที (t – test) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 163)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S^2_1}{n_1} + \frac{S^2_2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	S^2_1, S^2_2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

5.3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบ
ทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน การ
วิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดสัญลักษณ์ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
N	แทน	จำนวนประชากรที่ศึกษา
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของ t (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของ F (F - distribution)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี
วิทยาลัยพณิชยการเซดุน

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน
อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน ในด้านพัฒนาตนเอง
ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวม รายด้าน และรายข้อ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี
ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน ในด้าน
พัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวม และรายด้าน จำแนกตาม เพศ ประเภทของ
สถานประกอบการ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน จําแนกตามเพศ ประเภทของสถานประกอบการ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซดุน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	36	25.50
หญิง	105	74.50
รวม	141	100.00
2. ประเภทของสถานประกอบการ		
รัฐบาล	79	56.00
เอกชน	62	44.00
รวม	141	100.00
3. ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	62	44.00
ชั้นปีที่ 2	44	31.20
ชั้นปีที่ 3	35	24.80
รวม	141	100.00
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
1.00 - 1.50	21	26.60
1.51 - 2.50	32	40.50
2.51 - 4.00	26	32.90
รวม	79	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ				จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน					
ต่ำกว่า 5,000 บาท				28	19.90
5,000 - 10,000 บาท				77	54.60
10,001 - 15,000 บาท				21	14.90
มากกว่า 15,000 บาท				15	10.60
รวม				141	100.00

หมายเหตุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงผลเฉพาะนักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 141 คน เมื่อจำแนก ตามเพศแล้ว เป็นชาย 36 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 เป็นหญิง 105 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 เมื่อจำแนกตาม ประเภทของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการของรัฐบาลมีจำนวน 79 คน คิดเป็น ร้อยละ 56.00 และสถานประกอบการของเอกชนมีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 เมื่อ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 35 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.80 เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่ 1.00 -1.50 มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 ตั้งแต่ 1.51 – 2.50 มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ตั้งแต่ 2.51 – 4.00 มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 เมื่อจำแนก ตามรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน พบว่า ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 ผู้ปกครองมีรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท มีจำนวน 77 คน คิด เป็นร้อยละ 54.60 ผู้ปกครองมีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท มีจำนวน 21 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.90 และผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุพน ในด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวม ทุกด้าน และรายชื่อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และได้แบ่งแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกเป็น 5 ระดับคือ

- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ น้อย
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ มาก
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ มากที่สุด
- ดังแสดงในตาราง 4 – 7 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่ม วิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุพน โดยรวมและ รายด้าน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
แรงจูงใจด้านพัฒนาตนเอง	3.97	0.47	มาก
แรงจูงใจด้านสังคม	2.94	0.58	ปานกลาง
แรงจูงใจด้านอาชีพ	4.06	0.46	มาก
รวม	3.66	0.39	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเซตุพน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจด้านพัฒนาตนเอง ($\bar{X}$ = 3.97) และแรงจูงใจด้านอาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06) ยกเว้นด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.94)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนวิทยาลัยพณิชยการเซตุพน ในด้านพัฒนาตนเอง
โดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านพัฒนาตนเอง			
1. ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ	4.04	0.72	มาก
2. รู้ถึงคุณค่าของการเรียนระบบทวิภาคี	3.99	0.80	มาก
3. มีความสนใจที่ได้รับความรู้จากวิชาชีพที่เรียน	3.96	0.79	มาก
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพธุรกิจบริการ	3.74	0.82	มาก
5. เพื่อขยายโอกาสความก้าวหน้า และความสำเร็จ ให้แก่ตนเอง	4.12	0.80	มาก
6. เป็นการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ของตนเองให้ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	3.93	0.79	มาก
7. เป็นแบบอย่างในการเฝ้าหาความรู้แก่ครอบครัวและ บุคคลทั่วไป	3.84	0.83	มาก
8. ต้องการพัฒนาความสามารถของตนเอง ด้านวิชาชีพ ให้สูงขึ้น	4.23	0.76	มาก
9. เมื่อจบ ปวช. แล้วสามารถศึกษาต่อระดับสูงได้	4.14	0.81	มาก
10. โอกาสได้รับความรู้ตรงกับงานที่กำลังปฏิบัติใน สถานประกอบการ	3.94	0.79	มาก
11. ในระหว่างเรียนมีการฝึกปฏิบัติจริงในแหล่งวิทยาการ หรือสถานประกอบการ	4.08	0.85	มาก
12. เมื่อจบการศึกษาจะมีโอกาสทำงานใน สถานประกอบการ นั้นต่อไปได้	3.78	1.04	มาก
13. ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด	3.95	0.76	มาก
14. เป็นวิชาชีพที่ท้าทายความสามารถ และน่าสนใจ	3.79	0.76	มาก
15. เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ ในวิชาชีพที่ปฏิบัติ	3.92	0.78	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
16. เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ทันต่อเทคโนโลยี	3.83	0.73	มาก
17. เพื่อพัฒนาตนเองให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น	4.06	0.78	มาก
18. สามารถเรียนรู้งานได้เร็ว ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.15	0.73	มาก
รวม	3.97	0.47	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ด้านพัฒนาตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการพัฒนาความสามารถของตนเอง ด้านวิชาชีพให้สูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.23) ระดับรองลงมาคือ สามารถเรียนรู้งานได้เร็ว ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X}$ = 4.15) และเมื่อจบ ปวช. แล้วสามารถศึกษาต่อระดับสูงได้ ($\bar{X}$ = 4.14)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซดุน ในด้านสังคม
โดยรวมและรายข้อ

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสังคม			
19. เลือกเพราะบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเป็นผู้แนะนำ	2.90	1.22	ปานกลาง
20. เลือกตามเพื่อน ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน	2.40	1.24	น้อย
21. เลือกเพราะได้รับคำแนะนำจากพี่น้อง หรือญาติสนิท	2.53	1.26	ปานกลาง
22. เลือกตามรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ	2.35	1.15	น้อย
23. อาจารย์ที่ปรึกษาในสถานศึกษาเดิมแนะนำให้มา ศึกษาต่อ	2.53	1.33	ปานกลาง
24. ครู – อาจารย์ที่มีความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาชีพ ให้คำแนะนำ	2.82	1.23	ปานกลาง
25. เลือกเพราะนิยมชมชอบ และประทับใจบุคคล ที่ประกอบอาชีพนี้	2.82	0.95	ปานกลาง
26. ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพแนะนำให้มาเรียน	2.47	1.09	น้อย
27. สนใจเลือกเรียนจากการประชาสัมพันธ์ของ วิทยาลัยพณิชยการเซดุน	2.72	1.13	ปานกลาง
28. รับทราบข่าวสารการรับสมัครเข้าศึกษาต่อ ทางสื่อต่าง ๆ	2.99	1.15	ปานกลาง
29. สามารถออกไปประกอบอาชีพได้เร็ว	3.72	1.01	มาก
30. สถานประกอบการเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ อุปกรณ์การเรียน รวมทั้งจัดสวัสดิการประกันสังคมให้	3.15	1.19	ปานกลาง
31. วิชาชีพที่เรียนกำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน หรือสถานประกอบการ	3.22	0.90	ปานกลาง
32. มีอิสระที่จะตัดสินใจโดยไม่พึ่งพาใคร	3.52	1.05	มาก
33. เป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และ ครอบครัวให้ดีขึ้น	3.93	0.98	มาก
รวม	2.94	0.58	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีวิทยาลัยพัฒนชัยการเขตุน ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัวให้ดีขึ้น เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.93$) ระดับรองลงมาคือ สามารถออกไปประกอบอาชีพได้เร็ว ($\bar{X} = 3.72$) มีอิสระที่จะตัดสินใจโดยไม่ฟังพาใคร ($\bar{X} = 3.52$) และวิชาชีพที่เรียนกำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน หรือสถานประกอบการ ($\bar{X} = 3.22$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพ
ค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ในด้านอาชีพ โดยรวม
และรายข้อ

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านอาชีพ			
34. มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนางานตลอดจน นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ปฏิบัติงาน	3.76	0.80	มาก
35. วิชาชีพที่เรียนในระบบทวิภาคี ต้องมีความรับผิดชอบ สูงกว่าระบบปกติ	4.08	0.82	มาก
36. สามารถนำความรู้ และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ กับงานได้	4.07	0.69	มาก
37. เป็นอาชีพที่ต้องใช้ไหวพริบ และความสามารถ เฉพาะตัวขณะฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ	3.91	0.79	มาก
38. เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรอบคอบเป็นพิเศษ ขณะ ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ	3.98	0.77	มาก
39. เป็นอาชีพที่ช่วยให้รู้จักจัดสรรเวลาในการเรียน และการทำงาน	3.99	0.81	มาก
40. เป็นอาชีพที่ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ขณะฝึก ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ	4.28	0.79	มาก
41. เป็นอาชีพที่กระตุ้นให้เราต้องทำงานหนัก และ ปรับตัวอยู่เสมอ	4.02	0.81	มาก
42. เป็นอาชีพที่พึ่งตนเองได้	4.13	0.86	มาก
43. เป็นอาชีพที่ใช้ทักษะ และความรู้ทางการจัดการ และการตลาด	4.04	0.79	มาก
44. เป็นอาชีพที่แก้ปัญหาการว่างงานได้	3.99	0.86	มาก
45. เป็นวิชาชีพที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียน	4.28	0.77	มาก
46. ต้องการนำความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ	4.02	0.81	มาก
47. เป็นวิชาชีพที่มีความเหมาะสมกับสภาพการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา	3.83	0.77	มาก
48. เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพให้สูงขึ้น	4.02	0.72	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
49. ต้องการมีอาชีพที่มีรายได้ประจำในขณะที่ศึกษา	4.06	0.87	มาก
50. สถานประกอบการยอมรับความรู้ ความสามารถของระบบทวิภาคี	3.81	0.96	มาก
51. เพื่อจะได้เรียน และประกอบอาชีพในเวลาเดียวกัน	3.96	0.83	มาก
52. เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความซื่อสัตย์สุจริต	4.45	0.69	มาก
53. แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับเพื่อนใหม่ ๆ ไปปรับใช้ในการทำงาน	4.12	0.78	มาก
54. เป็นอาชีพที่ต้องมีการปลูกฝังจิตสำนึกในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะความสะอาด	4.12	0.81	มาก
55. เป็นวิชาชีพที่ฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตพร้อมที่จะเรียนรู้ และเกิดความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา	4.38	0.74	มาก
รวม	4.06	0.46	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนที่เลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีวิทยาลัยพณิชยการเซดุนน ด้านอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.45) ระดับรองลงมาคือ เป็นวิชาชีพที่ฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตพร้อมที่จะเรียนรู้ และเกิดความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา ($\bar{X}$ = 4.38) และเป็นอาชีพที่ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าขณะฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ($\bar{X}$ = 4.28) เป็นวิชาชีพที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียนเป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี
ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน แรงจูงใจ
ด้านพัฒนาตนเอง แรงจูงใจด้านสังคม และแรงจูงใจด้านอาชีพ โดยรวม และรายด้าน จำแนก
ตามเพศ ประเภทของสถานประกอบการ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของ
ผู้ปกครอง/เดือน
ดังแสดงไว้ในตาราง 8 - 15 ต่อไปนี้

ตาราง 8 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี
ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ชาย (N = 36)		หญิง (N = 105)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านพัฒนาตนเอง	3.87	0.48	4.00	0.46	1.50
ด้านสังคม	2.90	0.59	2.94	0.57	0.36
ด้านอาชีพ	3.99	0.36	4.08	0.49	0.96
รวม	3.59	0.37	3.67	0.39	1.16

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน
กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน โดยรวม และรายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	รัฐบาล (N = 79)		เอกชน (N = 62)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านพัฒนาตนเอง	3.97	0.50	3.97	0.42	0.02
ด้านสังคม	2.96	0.60	2.90	0.54	0.68
ด้านอาชีพ	4.04	0.51	4.07	0.39	0.44
รวม	3.66	0.41	3.64	0.35	0.17

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ของสถานประกอบการรัฐบาลและเอกชน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ชั้นปีที่ศึกษา						รวม	
	ปวช. 1		ปวช. 2		ปวช. 3			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านพัฒนาตนเอง	4.09	0.45	3.96	0.46	3.75	0.43	3.97	0.46
2. ด้านสังคม	3.01	0.55	2.96	0.58	2.76	0.59	2.93	0.57
3. ด้านอาชีพ	4.15	0.42	4.04	0.44	3.91	0.52	4.05	0.46
รวม	3.75	0.36	3.66	0.39	3.47	0.37	3.65	0.38

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนที่ชั้นปีต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
แรงจูงใจมากที่สุดคือ ด้านอาชีพ ด้านพัฒนาตนเอง และด้านสังคม ตามลำดับ เมื่อพิจารณา
แต่ละชั้นปี พบว่านักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
รองลงมาคือ นักเรียนระดับชั้น ปวช. 2 และระดับชั้น ปวช. 3 ตามลำดับ

ตาราง 11 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี
ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน โดยรวม และรายด้าน จำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	2.60	1.30	6.40*
	ภายในกลุ่ม	138	28.07	0.20	
	รวม	140	30.67		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.40	0.70	2.12
	ภายในกลุ่ม	138	45.49	0.32	
	รวม	140	46.89		
ด้านอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	0.62	3.00*
	ภายในกลุ่ม	138	28.90	0.20	
	รวม	140	30.16		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.68	0.84	5.96*
	ภายในกลุ่ม	138	19.45	0.14	
	รวม	140	21.13		

จากตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนที่ชั้นปีต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวม ทุกด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านพัฒนา
ตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอาชีพ แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านพัฒนาตนเอง จำแนกตาม
ชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ปวช. 3 $\bar{X} = 3.75$	ปวช. 2 $\bar{X} = 3.96$	ปวช. 1 $\bar{X} = 4.09$
ด้านพัฒนาตนเอง				
ปวช. 3	3.75	-	0.21*	0.34*
ปวช. 2	3.96	-	-	0.13
ปวช. 1	4.09	-	-	-

จากตาราง 12 แสดงว่า นักเรียนระดับชั้น ปวช. 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่ม
วิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านพัฒนาตนเอง แตกต่างจากนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1
และ ปวช. 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 และนักเรียน
ระดับชั้น ปวช. 2 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านอาชีพ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ปวช. 3 $\bar{X} = 3.91$	ปวช. 2 $\bar{X} = 4.04$	ปวช. 1 $\bar{X} = 4.15$
ด้านอาชีพ				
ปวช. 3	3.91	-	0.13	0.24*
ปวช. 2	4.04	-	-	0.11
ปวช. 1	4.15	-	-	-

จากตาราง 13 แสดงว่า นักเรียนระดับชั้น ปวช. 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่ม
วิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านอาชีพ แตกต่างจากนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนระดับชั้น ปวช. 2 และนักเรียนระดับชั้น ปวช. 3 มี
แรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และ ด้านอาชีพ โดยรวม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ปวช. 3 $\bar{X} = 3.47$	ปวช. 2 $\bar{X} = 3.66$	ปวช. 1 $\bar{X} = 3.75$
ปวช. 3	3.47	-	0.19*	0.28*
ปวช. 2	3.66	-	-	0.09
ปวช. 1	3.75	-	-	-

จากตาราง 14 แสดงว่า นักเรียนระดับชั้น ปวช. 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกโดยรวมทุกด้าน แตกต่างจากนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 และ ปวช. 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 กับ นักเรียนระดับชั้น ปวช. 2 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						รวม	
	1.00 – 1.50		1.51 – 2.50		2.51 – 4.00			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านพัฒนาตนเอง	3.77	0.38	3.94	0.49	3.86	0.47	3.87	0.46
2. ด้านสังคม	3.07	0.49	2.80	0.59	2.80	0.64	2.87	0.59
3. ด้านอาชีพ	4.03	0.38	3.94	0.52	3.99	0.51	3.98	0.48
รวม	3.63	0.31	3.56	0.42	3.55	0.43	3.58	0.39

จากตาราง 15 แสดงว่า นักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจมากที่สุดคือ ด้านอาชีพ ด้านพัฒนาตนเอง และด้านสังคมตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่ 1.00 – 1.50 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาตั้งแต่ 1.51 – 2.50 และ 2.51 – 4.00 ตามลำดับ

ตาราง 16 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี
ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเซตุน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.39	0.19	0.92
	ภายในกลุ่ม	76	16.16	0.21	
	รวม	78	16.55		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	0.57	1.66
	ภายในกลุ่ม	76	26.39	0.34	
	รวม	78	27.55		
ด้านอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.05	0.23
	ภายในกลุ่ม	76	17.98	0.23	
	รวม	78	18.09		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.38	0.24
	ภายในกลุ่ม	76	12.08	0.15	
	รวม	78	12.16		

จากตาราง 16 แสดงว่า นักเรียนระดับชั้นปวช. 2 และระดับชั้น ปวช. 3 ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน

แรงจูงใจ ในการเลือกเรียน	รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน									
	ต่ำกว่า		5,000 –		10,001 –		มากกว่า		รวม	
	5,000 บาท		10,000 บาท		15,000 บาท		15,000 บาท			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 ด้านพัฒนาตนเอง	3.92	0.46	3.99	0.48	4.08	0.46	3.78	0.38	3.97	0.46
2 ด้านสังคม	2.91	0.57	2.96	0.56	2.93	0.64	2.82	0.58	2.93	0.57
3 ด้านอาชีพ	4.07	0.42	4.06	0.46	4.18	0.46	3.80	0.48	4.05	0.46
รวม	3.63	0.37	3.67	0.39	3.37	0.38	3.46	0.33	3.65	0.38

จากตาราง 17 แสดงว่า รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แรงจูงใจมากที่สุด คือด้านอาชีพ ด้านพัฒนาตนเอง และด้านสังคม ตามลำดับ เมื่อพิจารณา รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน พบว่ารายได้ของผู้ปกครองตั้งแต่ 10,001 – 15,000 บาท มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ตั้งแต่ 5,000 – 10,000 บาท ต่ำกว่า 5,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท ตามลำดับ

ตาราง 18 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี
ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.16	0.74
	ภายในกลุ่ม	123	27.62	0.22	
	รวม	125	27.95		
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.04	0.02	0.07
	ภายในกลุ่ม	123	41.90	0.34	
	รวม	125	41.95		
ด้านอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.11	0.56
	ภายในกลุ่ม	123	25.47	0.20	
	รวม	125	25.71		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.06	0.39
	ภายในกลุ่ม	123	18.89	0.15	
	รวม	125	19.02		

จากตาราง 18 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้/เดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจ คำปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย พณิชยการเซตุนน ในด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ เพื่อนำข้อมูลไปพิจารณา วางแผน พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ให้นักเรียนในระบบทวิภาคี มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจคำปลีก ในระบบทวิภาคี ของ นักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุนน รวม 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ

2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจคำปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุนน จำแนกตาม เพศ ประเภทของสถานประกอบการ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของ ผู้ปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจคำปลีก ในระบบทวิภาคี ที่ กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของวิทยาลัยพณิชยการเซตุนน จำนวน 141 คน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่เพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
2. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่สถานประกอบการต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
3. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่ชั้นปีต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
4. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
5. นักเรียนอาชีวศึกษา ที่รายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากับประชากร ที่เป็นนักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ โดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนของนักเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน รวม 55 ข้อ ได้แก่ ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/ Sciences/ Personal Computer Plus) โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	แรงจูงใจในการเลือกเรียนจัดอยู่ในระดับ	มากที่สุด
3. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t – test ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีนิวแมนคูลส์ (Newman - Keuls)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 141 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 105 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 และเป็นเพศชาย 36 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการรัฐบาล มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และ ปฏิบัติงานในสถานประกอบการเอกชน มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00

ผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่ 1.00 – 1.50 มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 ตั้งแต่ 1.51 – 2.50 มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ตั้งแต่ 2.51 – 4.00 มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 ผู้ปกครองมีรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 ผู้ปกครองมีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 และผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีจำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 10.60

2. ด้านแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน รวม 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านพัฒนาตนเอง พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านพัฒนาตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อเป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.23$)

2.2 ด้านสังคม พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัวให้ดีขึ้น เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ระดับรองลงมาคือ สามารถออกไปประกอบอาชีพได้เร็ว ($\bar{X} = 3.72$) มีอิสระที่จะตัดสินใจโดยไม่พึ่งพาใคร ($\bar{X} = 3.52$)

และวิชาชีพที่เรียนกำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน หรือสถานประกอบการ ($\bar{X} = 3.22$) สถานประกอบการเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน รวมทั้งจัดสวัสดิการ ประกันสังคมให้ เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$)

2.3 ด้านอาชีพ พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อเป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76 - 4.45$)

3. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ ประเภทของสถานประกอบการ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน สรุปผลได้ดังนี้

3.1 นักเรียนที่เพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักเรียนที่สถานประกอบการต่างกัน คือสถานประกอบการของรัฐบาล และเอกชน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ในด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักเรียนที่ชั้นปีที่ต่างกัน คือชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านพัฒนาตนเอง แตกต่างจากนักเรียนชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนชั้นปีที่ 1 และนักเรียนชั้นปีที่ 2 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน นักเรียนชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านอาชีพ แตกต่างจากนักเรียนชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

3.4 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ในด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 นักเรียนที่รายได้ของผู้ปกครอง/เดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ในด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี วิทยาลัยพณิชยการเซตุน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 แรงจูงใจในด้านพัฒนาตนเอง นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีฐานะไม่สู้ดี และพลาดโอกาสทางการศึกษา หลังจากเข้าศึกษาการศึกษามัธยมต้นในระบบโรงเรียน แต่ไม่สามารถที่จะเรียนต่อในระดับสูงต่อไปได้ ดังนั้นเมื่อมีโอกาสได้ศึกษาต่อจึงเกิด แรงจูงใจในการที่จะพัฒนาตนเอง โดยสนใจที่จะเรียนรู้ หาคำความรู้ใหม่ ๆ มีใจรักเรียน รู้คุณค่าของการศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาศักยภาพของตน ให้สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีความชำนาญ เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล (2534 : 129 – 130) ได้ศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียน ด้านการเรียนรู้มากที่สุด คือมาเรียนเพราะต้องการความรู้ใหม่ ๆ รู้ถึงคุณค่าของการศึกษา ประารถที่จะเรียนในสิ่งที่ตนเรียนได้ และมีความสนใจในวิชาที่เรียน รวมทั้งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ได้แผ่ขยายอย่างกว้างขวางทั่วโลก ทำให้บุคคลจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลงาน วิจัย สุวิมล ไชยเพชร (2536 : 82) ได้ศึกษา แรงจูงใจในการเข้าเรียน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้เรียนต้องการพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับวิชาที่เรียน เพื่อความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ชอบและสนใจในวิชาที่เรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเข้าเรียนชั้นสูงขึ้น ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพื่อนำความรู้ไปสมัครงาน ต้องการพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการมีประสบการณ์แปลกใหม่ วิชาชีพที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน และเพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม สอดคล้องกับ พรสวรรค์ เพชรรัตน์ (2542 : 73) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อโปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ พบว่านักศึกษามีความต้องการรู้ถึงคุณค่า ความรู้ และเทคโนโลยีทางด้านการเกษตร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ยุวดี อินชัยเทพ (2540 : 78) นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าศึกษา เพราะมีความพึงพอใจ สุขใจเมื่อได้รับความรู้ ทักษะหรือประสบการณ์ในการเรียนรู้ อีกทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้มีการสื่อสารข้อมูล ข่าวสาร หรือความรู้ต่าง ๆ ถึงกันอย่างรวดเร็ว สิ่งเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลพยายามแสวงหา

ความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้เป็นคนทันโลก ทันเหตุการณ์ ไม่เป็นคนล้าสมัย และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเอง และครอบครัว และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ชัยวัฒน์ ยืนยาว (2539 : 67) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียน พบว่า นักศึกษาต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สูงขึ้น ต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่ แห่งชาติ อ้างโดย นวลฉวี วิศาลศิริกุล (2538 : 30) กล่าวว่า เหตุผลที่ผู้ใหญ่เข้ามาเรียน คือเพื่อพัฒนาตนเอง เช่น ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ขยายโลกทัศน์ หรือสนใจวิชาการแขนงใดโดยเฉพาะ เพื่อยกระดับความรู้ทั้งนี้เนื่องมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ได้แผ่ขยายกว้างขวางทั่วโลก ทำให้บุคคลจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ

1.2 แรงจูงใจด้านสังคม นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาชีพ คำปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ได้รับคำแนะนำจากงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยพัฒนการเขตพูน แนะนำให้เรียน หรืออาจเป็นครูแนะแนว และบิดามารดาหรือผู้ปกครองแนะนำให้เรียน สอดคล้องกับ ชีรศักดิ์ ทาทอง (2529 : 26) กล่าวว่า การที่จะเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และต้องใช้เวลา นาน มีขั้นตอนเชื่อมโยงในแต่ละวัย ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาตลอดจนผู้ปกครอง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง สำหรับกลุ่มเพื่อนที่มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ภายนอกบ้านที่ได้รับเป็นตัวหล่อหลอมความคิด ซึ่งปัจจุบันอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน จะมีอิทธิพลต่อความคิดของบุคคลมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้นักศึกษามีความคิดเป็นของตนเองมากขึ้น จึงทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษา น้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ระวีวรรณ ภัทรปรีชา (2524 : 117) พบว่า แรงจูงใจด้านอิทธิพลของบุคคลแวดล้อม ซึ่งได้แก่ บิดา มารดา เพื่อน และอิทธิพลจากทุนการศึกษาต่อต่างประเทศ อยู่ในระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด สอดคล้องกับ ประภัสสร สังขมัลย์ (2545 : 107) นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีบิดา มารดา เป็นผู้อุปการะการเงินในการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจเข้าศึกษาด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยให้เหตุผลว่าต้องการมีทักษะฝีมือในการทำงานสายอาชีพ แสดงว่าการตัดสินใจเข้าศึกษาในอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีนั้น มีอิทธิพลมาจากความต้องการของนักเรียนเอง ที่ต้องการมีทักษะฝีมือในการทำงานสายอาชีพให้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Hurlock (1976, pp. 337 – 342) ได้กล่าวว่า ผู้ที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ จะไม่ค่อยสนใจเรื่องเรียนของบุตร ปล่อยให้เป็นความต้องการ และการตัดสินใจของบุตรเอง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ (กรมอาชีวศึกษา : 2541 : 13) คือเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เตรียมบุคลากรไว้ทดแทนการขาดแคลนในอนาคต นักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาในสายอาชีพก็ต้องการที่จะมีทักษะ ฝีมือในอาชีพให้มากที่สุด

นักเรียนที่เข้าศึกษาต่อกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ส่วนใหญ่เป็นการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อด้วยตนเอง เพราะต้องการได้รับความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ต้องการเพิ่มเติมความรู้เดิมให้กว้างขวางขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีรายได้ในระหว่างเรียน การตัดสินใจเลือกเรียนอาจช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น

1.3 แรงจูงใจด้านอาชีพ นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความมุ่งหวังที่จะได้รับความรู้ ไปพัฒนาอาชีพของตน ที่จะสนองความต้องการของตนเอง ให้สามารถนำความรู้ และประสบการณ์มาพัฒนา ประยุกต์ใช้ อีกทั้งยังเป็นการยกระดับความรู้ให้เท่าทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ยุวดี อินชัยเทพ (2540 : 76 – 80) ที่ศึกษา แรงจูงใจในการเข้าศึกษา เพราะต้องการความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ มีรายได้ประจำ เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ส่วน ระเบียบ อรรถ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อด้านอาชีพ อยู่ในระดับมาก เพราะเป็นอาชีพที่สุจริต สามารถนำความรู้มาประกอบอาชีพ หารายได้ขณะกำลังเรียน สอดคล้องกับ นรินทร์ สมสมัย (2542:74) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พบว่า ด้านประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้เรียนเห็นคุณค่าของการศึกษา ต้องการเรียนรู้ให้เต็มความสามารถ เพื่อนำความรู้ไปยกระดับตำแหน่งงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ ของประเทศอังกฤษ อ้างโดย ชัยวัฒน์ ยืนยาว (2539 : 68) กล่าวว่า จากการสำรวจเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่า เหตุจูงใจด้านอาชีพ เป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุด รองลงมาได้แก่ เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเอง และครอบครัวให้ดีขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) ที่กล่าวว่า คนหนุ่มสาวเข้ามาเรียนเพราะต้องการด้านความรู้ เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุนัน ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ รายด้านและรวมทุกด้าน ปรากฏดังนี้

2.1 นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน รายด้านและรวมทุกด้านใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคมปัจจุบันเปิดโอกาสให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเสมอภาคทางการศึกษาโดยทั้ง นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ต้องฝึกปฏิบัติงานทางด้านการขายปลีก และนำความรู้ที่ได้เรียนมา ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

มาประยุกต์ใช้กับงานในขณะฝึกปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัย สุวิมล ไชยเพชร (2536 : 83) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาประเภทการศึกษา นอกโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้เรียนที่เพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ ทองวรรณ ศิริวรรณ (2543 : 63) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน หลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว พบว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย นรินทร์ สมสมัย (2542 : 75) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียน การศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา พบว่าผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพศชาย และเพศหญิง มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีที่ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการรัฐบาล และเอกชน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งในสถานประกอบการรัฐบาล และเอกชน โดยมีความตระหนัก และเข้าใจในสถานภาพของตนเองว่า จะต้องเป็นทั้งนักเรียน ของสถานศึกษา และในขณะเดียวกันเป็นพนักงานฝึกหัดของสถานประกอบการไปพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย มาลี ทักษะกรวงศ์ (2541 : 123) ที่ศึกษาความคิดเห็น ของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิค พบว่านักเรียนช่างอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนต้องเข้าฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการเป็นส่วนใหญ่ และเป็นผู้ที่มีความสนใจ และต้องการที่จะมีความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2536 : 193 – 194 ; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1978) ที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากตรงกับความต้องการ และความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา เขาก็จะเกิดความพอใจจากพื้นฐานความต้องการ และความรู้สึกนึกคิดที่คล้ายคลึงกัน เมื่อได้มาฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ได้รับทราบกฎ ระเบียบ หรือข้อพึงปฏิบัติต่าง ๆ ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูฝึก ถึงแม้จะมีระยะเวลาทำงานในสถานประกอบการต่างกัน ก็มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน

2.3 นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี มีชั้นปีต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านพัฒนาตนเอง และ

ด้านอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ โดยพบว่า ด้านพัฒนาตนเอง นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างจาก นักเรียนชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 นักเรียนชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน ด้านอาชีพ นักเรียนชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน แตกต่างจากนักเรียนชั้นปีที่ 1 ส่วนนักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน และโดยรวมทุกด้าน นักเรียนชั้นปีที่ 3 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างจากนักเรียนชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนแต่ละชั้นปีมีวุฒิภาวะต่างกันโดยเฉพาะความรับผิดชอบ นักเรียนที่อยู่ชั้นปีที่สูงกว่าย่อมมีแรงจูงใจในการเลือกเรียน มากกว่านักเรียนที่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาล และเอกชนเพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพ (กรอ.พอ. 2536 : 7) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่ง ในการพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน ภาคราชการมีข้อจำกัดด้านงบประมาณการร่วมลงทุนของภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพ เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องกำหนดกฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน

2.4 นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน ด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระบวนการประเมินได้กำหนดกันไว้ล่วงหน้า ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และสถานประกอบการ โดยที่นักเรียนทราบถึงกระบวนการประเมินตั้งแต่แรกเข้าศึกษา ขณะเดียวกันในรายวิชาธุรกิจค้าปลีก 1 – 6 ที่ต้องเรียนในสถานประกอบการนั้นจะมีความแตกต่างเล็กน้อยซึ่งไม่มากนัก จึงไม่ใช่เรื่องยากสำหรับผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัย พนม เพ็งศิริ (2537: 111) พบว่า แนวโน้มของการจัดอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและเอกชนในการกำหนดเกณฑ์ และมาตรฐานการประเมินผลให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งเป็นผลของการปฏิบัติงานมากกว่าทฤษฎี นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ทองวรรณศิริวรรณ (2543 : 65) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการจัดการมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียน ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้านคือ แรงจูงใจด้านส่วนตัว แรงจูงใจด้านอาชีพ และแรงจูงใจด้านสังคม

2.5 นักเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ที่รายได้ของผู้ปกครอง/เดือนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะระบบทวิภาคีมีจุดประสงค์เพื่อยกระดับการศึกษาของเยาวชนที่มีฐานะไม่สู้ดี ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองมักมีรายได้/เดือนน้อย ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น พลาดโอกาส

ทางการศึกษา ให้ได้ศึกษา และฝึกอาชีพให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย สุภาวดี บุญญวงษ์ (2530 : 20 – 22) พบว่าการเลือกอาชีพจะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของครอบครัวเกี่ยวข้องกับระดับรายได้ของผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองที่มีรายได้ ในแต่ละระดับ จะมีทัศนคติที่แตกต่างกัน จากการได้สัมผัสกับบุคคลต่างอาชีพ ได้มองรูปแบบทางการศึกษาอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน ด้านอาชีพ เป็นแรงจูงใจลำดับแรกของการเลือกเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของงานที่ฝึกปฏิบัติซึ่งต้องอาศัยความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นสำคัญ รวมทั้งวิชาชีพที่ฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต พร้อมทั้งจะเรียนรู้ และเกิดความคิดสร้างสรรค์ ในขณะที่ปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น สถานศึกษา และสถานประกอบการควรมีการจัดการศึกษาดูงานในสถานประกอบการอื่น ๆ หรือสถานศึกษาควรจัดอบรม เพื่อสร้างและปลูกจิตสำนึกให้รักอาชีพของตน เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และทักษะวิชาชีพ เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกจากนั้นสถานศึกษา และสถานประกอบการควรร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน , ที่สนใจเรียนแล้วสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การใช้เครื่องใช้สำนักงานที่ทันสมัยวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์เป็นต้นรวมทั้งสถานประกอบการควรจัดบุคลากรเพื่อให้บริการคำแนะนำ คำปรึกษาแก่นักเรียน ทั้งในด้านการฝึกปฏิบัติ และการดำรงชีวิตในสถานประกอบการ

2. ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน ด้านพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีความต้องการ พัฒนาความสามารถของตนเอง ด้านวิชาชีพให้สูงขึ้น รวมทั้งสามารถเรียนรู้งานได้เร็ว ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อีกทั้งเมื่อจบ ปวช. แล้วสามารถศึกษาดักระดับสูงได้ ดังนั้น ทั้งสถานศึกษา และสถานประกอบการ ควรร่วมมือประสานสัมพันธ์ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ก้าวทันกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันรวมทั้งเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ เลื่อมใส และศรัทธาในวิชาชีพที่ได้รับ

3. ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี ของนักเรียนชั้นปีที่ 1 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 รวมทั้งอัตราการลาออกกลางคันก่อนจบการศึกษาชั้นสูงสุด มีอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ดังนั้น ทั้งสถานประกอบการ อันได้แก่ ครูฝึก และสถานศึกษา อันได้แก่ หัวหน้างานทวิภาคี อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์นิเทศก์ ควรร่วมมือประสานงาน เพื่อหาแนวทางในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจ รวมทั้งให้คำปรึกษา คำแนะนำทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องการทำงาน ดักเตือน ชี้แนะ ดูแลเอาใจใส่ หาทางป้องกันและติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน พร้อมทั้งช่วยแก้ปัญหา นักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความมุ่งมั่น ด้านลักษณะงาน
2. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการ ในเขตกรุงเทพมหานคร คือ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชยการบางนา
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ สถานประกอบการเข้าร่วม การจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ในด้านพัฒนาบุคลากร ด้านสังคม
4. ควรศึกษาเหตุผลของนักเรียน ม. 3 เขตกรุงเทพมหานคร ในการเลือก และไม่เลือกศึกษาต่อ อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี
5. ควรศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- อาชีวศึกษา, กรม. (2541). คู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตร ปวช. 2538. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา.
- กิติ ดยัคคานนท์, นายแพทย์. (2533). นักบริหารทันสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บัดเดอร์ฟาย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (ดร.) (2544). "แนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ," วารสารสถาบันพัฒนาครูอาชีวศึกษา. หน้า 5. ปีที่ 9 ฉบับที่ 19 พ.ค. - ส.ค.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพ (2536). สำนักงานเลขาธิการ, การพัฒนากำลังคนระดับกลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรรยา ชูลาภ. (2541). คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักสูตร ปวช. พุทธศักราช 2538. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรานนกการพิมพ์.
- จำลอง ครุฑขุนทด. (2544). "นโยบายการจัดการเรียนการสอนทางอาชีวศึกษา," วารสารพัฒนเทคนิคศึกษา. หน้า 6. ปีที่ 13 ฉบับที่ 39 ก.ค. - ก.ย.
- ฉลุย วีระเผ่าพงษ์. (2532). ปรัชญาการอาชีวศึกษา และอุตสาหกรรมศึกษา. ภาควิชาพื้นฐานอุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมศึกษา, วิทยาลัยครูพระนคร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพนิมิตรการพิมพ์ พิมพ์ครั้งที่ 7.
- ไชยสิทธิ์ ไกรคุณาศัย. (2533). การสำรวจความต้องการศึกษาด้อยอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, อัดสำเนา.
- ชัยวัฒน์ ยืนยาว. (2539). แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล. (2534). องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ดาว สมศรีโหม่ง. (2540). การศึกษามูลเหตุจูงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชา
ช่างอุตสาหกรรมต่อการศึกษาระดับปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จ. อุตรธานี.
ปริญญานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, อัดสำเนา.
- ทองทิว ภัยสุญสิน. (2541). การศึกษาสภาพการเรียนการสอน การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกระหว่างกรมอาชีวศึกษากับบริษัท ซี.พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด.
กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ทองวรรณ ศิริวรรณ. (2543). แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตร เศรษฐศาสตร์ และการจัดการ
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- ธนากร กรรณิการ์. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี : กรณีศึกษา
ใน 7 สาขาวิชา วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี. ปริญญานิพนธ์. ครุศาสตร์อุตสาหกรรม.
กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, อัดสำเนา.
- ธวัช วงษ์สุวรรณ. (2535). พื้นฐานการบริหารงานและการอาชีวศึกษา : แนวคิดทฤษฎีหลักการ
และการจัดการ. ภาควิชาหลักสูตรการสอน คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- นรินทร์ สมสมัย. (2542). แรงจูงใจในการเข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียน
แบบทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
อัดสำเนา.
- นวลฉวี วิศวศิริกุล. (2538). แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา โรงเรียนอาชีพ กทม.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2528). พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงจันทร์.
- นิภา (ทองไทย) แก้วศรีงาม. (2527). จิตวิทยาองค์การ. กรุงเทพฯ : ภาควิจิตวิทยา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. รศ.ดร. (2537). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.
- ปฐม นิคมานนท์. (2521). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประกิจ สอนงาม. (2535). ความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด
สุรินทร์. วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ประไพ พงษ์นันท์. (2542). รูปแบบการฝึกอาชีพในสถานประกอบการของนักเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสาขาวิชาช่างยนต์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา. ปริญญาโท, ครุศาสตร์อุตสาหกรรม คอ.ม. กรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร, อุดรธานี.
- ประภัศร สังขมัลย์. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษา ความพึงพอใจและความต้องการสวัสดิการในสถานประกอบการศึกษากรณี : นักเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์, สังคมสงเคราะห์ศาสตร์. (สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิการ์.
- พนิชการเขตพน.วิทยาลัย. (2544). การดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2544. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพนิชการเขตพน.
- _____. (2544). คู่มือนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา 2544. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพนิชการเขตพน.
- _____. (2544). เอกสารประกอบการอบรมอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพนิชการเขตพน.
- _____. (2538). การจัดการเรียนการสอนระดับ ปวช. ระบบทวิภาคี (DVT). งานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพนิชการบางนา.
- พนม เฟิงศิริ. (2537). แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล และภาคเอกชน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิพัฒน์ บุญญาสัย. (2533). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาสาขาพนิชกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพนิชการบางนา.
- พรสวรรค์ เพชรรัตน์. (2542). แรงจูงใจในการศึกษาต่อ โปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏภาคใต้. ปริญญาโท. วิทยาศาสตร์ (ครุศาสตร์เกษตร), สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, อุดรธานี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาลี ทักษะกรวงศ์. (2541). ความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบภาคีทวิหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค. ปริญญาโท (การศึกษาผู้ใหญ่), กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ยุวดี อินชัยเทพ. (2540). เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาของนักศึกษาออกโรงเรียน
กลุ่มวิธีเรียนทางไกล และชั้นเรียน. ปรินูญานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา และ
การแนะแนว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, อุดສຳເນາ.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2535). ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. มปท.
- ระเบียบ อรรถ. (2537). มลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพคหกรรมของนักเรียนระดับ ปวช.
สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์
คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, อุดສຳເນາ.
- รวีวรรณ ภัทรปรีชา. (2524). การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกวิชาภาษา
ฝรั่งเศส เป็นวิชาเอกของนิสิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัย. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รังรอง สีทองดี. (2535). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, อุดສຳເນາ.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรดา เขียนจตุรัส. (2542). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ระบบทวิภาคี สาขาวิชา
การโรงแรม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิจิตรพาณี วัฒนสินธุ์ และคนอื่น ๆ. (2519). จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วินัย สิงหนนท์. (2539). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับ ปวส. สาขาวิชา
ช่างยนต์. วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ :
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, อุดສຳເນາ.
- วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. (2544). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดສຳເນາ.
- วัชร คสิสุวรรณ. (2543). "การจัดการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ระบบทวิภาคีใน
ประเทศไทย," วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา. 32 - 35 ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 ม.ค. - มี.ค.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- ศุภวดี บุญญวงศ์. (2530). อาชีวศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยา
การศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

- สมชัย เจนจตุรงค์. (2542). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ ปวส. ของนักศึกษาในวิทยาลัย
พาณิชย์การ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกทม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์. (2541). เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของ
นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. (2540). องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหาร
ธุรกิจของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล ในเขต กทม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2523). หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
_____. (2526). การบริหารบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมบัติ สุขสมบุญ. (2540). การศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษา และ
สายอาชีวศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินูญา
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- สันติพงษ์ เจริญศรี. (2543). มูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาพื้นฐานอาชีพอุตสาหกรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมาลี จุลเจิม. (2540). แรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับ ปวส. ของ
วิทยาลัยพาณิชย์การ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์,
ศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ไชยเพชร. (2536). แรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบ ในเขต กทม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2536). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2538). จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
ไอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- _____. (2544). จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธีระป้อมวรรณกรรม.

- Crites, J. O. (1969). *Vocational Psychology*. New York : McGraw – Hill, Book Co.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essential of Psychological Testing*. New York : Harper and Row.
- Dobbens, Loy Henderson. (1969). *Educational and Occupational Aspirations and Expectation of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes*. "Dissertation Abstracts International." 29 (9) : 1958 ; March.
- Eaddy, Vanik Silas, (1969). *"The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural students in Louisiana."* Dissertation Abstracts.
- Garrison, Mark, & Bly, Margaret Anne. (1997). *Human Relations: Productive Approaches for the Workplace*. Bpstopm: Alyn and Bacon.
- Herr, Edwin L. and Stantey H. Cramer. (1979). *Guidance through the Life Span*. Boston : Little, Brown.
- Holland John L. and Dean H. Nafziger (1975). "A Note on the Validity of the Self - Director Search" *Measurement and Evalucation in Guidance*. Vol. 7 No. 4 January.
- Hoppock, R. (1976). *Theories of Occupational Choice and Careers Development Occupational Information 4 Th Edition*. New York : McGraw-Hill Book Company Inc.
- Houle, Cyril O. Z. (1961). *The Inquining Mind*. Madison, Wisc., University of Wisconsin Press.
- Hurlock, Elizabeth B. (1976). *Adolescent Development*. New York : Mc. Graw – Hill Book Co.
- Judy ann Volyo. (1985). *Factors which Influence Career Choice of First Year Women Engineering Students*. (Ed.D.Degree Columbia University Teachers College) abstract.
- Victor H. Vroom. (1964). *Work and Motivation*. New York, John Willy & Son Inc.
- Walter James Greenleaf. (1955). *Occupations and Career*. New York : McGraw Hill Book Company, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม อุตกฤษฎ์	ภาควิชาครุศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. อาจารย์ประธาน กิจจะวัฒนะ	ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา
3. อาจารย์มาลี ทักษะกรวงศ์	นักวิชาการศึกษา 6
กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม 1012/ 4.044

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวลิ้ม จันลิ้ม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพาณิชย์การเซดุน” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ประนอม อุดกฤษฎ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบ ทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพาณิชย์การเซดุน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวลิ้ม จันลิ้ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 4085

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวลิ้ม จันลิ้ม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพาณิชย์การเซดุน” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ประธาน กิจจะวัฒนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามแรงงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพาณิชย์การเซดุน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวลิ้ม จันลิ้ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ ๒๕๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวลิ จันลิ้ม นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มาลี ทักษะกรวงศ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวลิ จันลิ้ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทบ 1012/ 57 77

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวลิ้ม จันลิ้ม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคี ของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้นักเรียนระดับ ปวช. ทวิภาคี ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 141 คน ในวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน สังกัด กรมอาชีวศึกษา คอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคีของนักเรียน อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวลิ้ม จันลิ้ม ได้เก็บข้อมูลในการทำ สารนิพนธ์ และจะกรุณามีหนังสือแจ้งไปยังวิทยาลัยพณิชยการเชตุพนในสังกัดจะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ศธ 0911/ 3480

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๙ สิงหาคม 2545

เรื่อง การขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ้างถึง หนังสือบันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ ทม 1012/5422 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2545

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า นางสาว จันลิ้ม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์จะขอเก็บข้อมูลในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา รวม 1 แห่ง เพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง "แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในระบบทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเซตุน" รายละเอียดทราบแล้ว นั้น

กรมอาชีวศึกษา พิจารณาแล้วอนุญาตให้ นางสาว จันลิ้ม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำสารนิพนธ์ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง ได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อกำกับที่มุมบนด้านขวาของทุกแผ่น เพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาส่งผลงานการทำสารนิพนธ์ให้กรมอาชีวศึกษาทราบในโอกาสต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางศิริรักษ์ รัชชานันติ)

ศึกษานิเทศก์ 9 รักษาการในตำแหน่ง

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 0-2281-5555 ต่อ 1802

ที่ ศธ 0911/ 3481

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

8 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนการเขตพน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 141 ชุด

ด้วย นางสาวลิ้ม จันลิ้ม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "แรงจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยพัฒนการเขตพน" มีความประสงค์จะขอเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับ ปวช. ทวิภาคีชั้นปีที่ 1-3 ในสถานศึกษาของท่าน

ในการนี้ กรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางสาวลิ้ม จันลิ้ม แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลได้ สำหรับการตอบแบบสอบถามขอให้ตอบชุดที่มีตราประทับเท่านั้น และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วขอให้ส่งแบบสอบถามคืนบุคคลดังกล่าวด้วย จักขอบคุณมาก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสิริรักษ์ รัชชานันติ)

ศึกษานิเทศก์ 9 รักษาการในตำแหน่ง

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

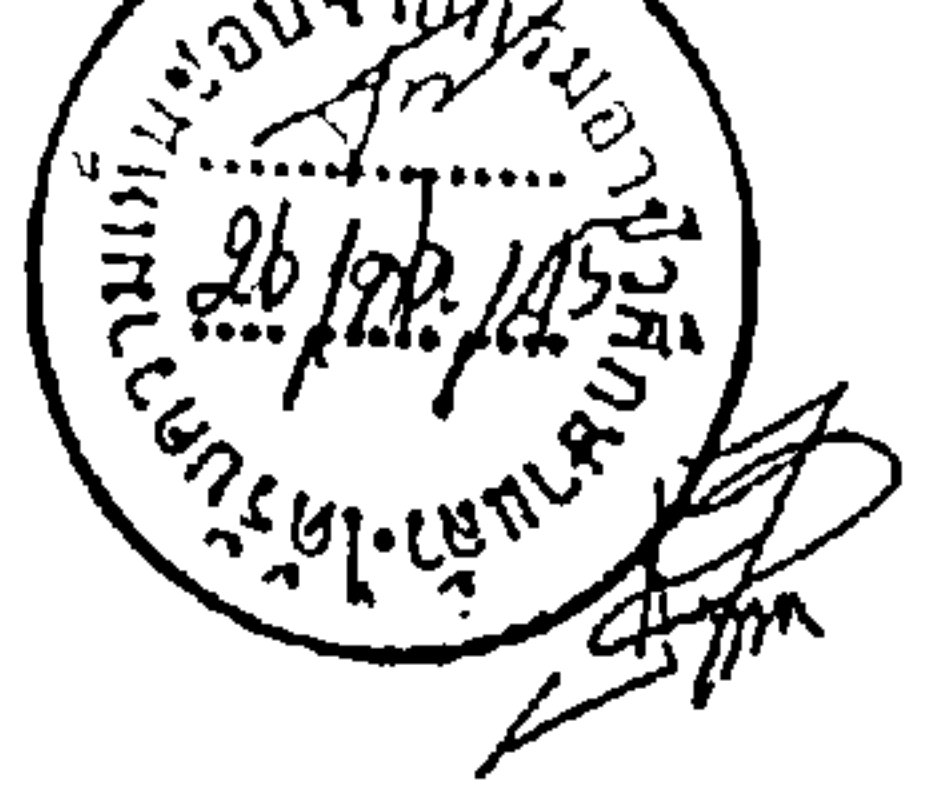
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 0-2281-5555 ต่อ 1802

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในระบบทวิภาคีของนักเรียน
อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแรงจูงใจในการเลือกเรียน กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ใน
ระบบทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน

กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ซึ่งตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ประเภทของสถานประกอบการ

() รัฐบาล

() เอกชน

3. ชั้นปีที่ศึกษา

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

() 1.00 - 1.50

() 1.51 - 2.50

() 2.51 - 4.00

5. รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน

() ต่ำกว่า 5,000 บาท

() 5,000 - 10,000 บาท

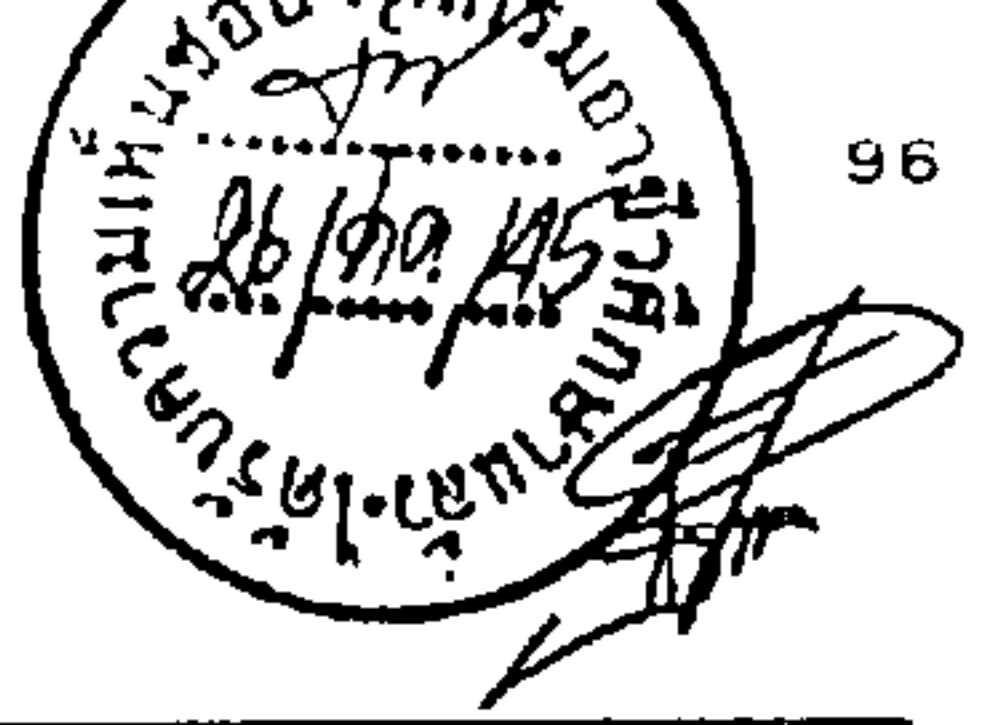
() 10,001 - 15,000 บาท

() มากกว่า 15,000 บาท

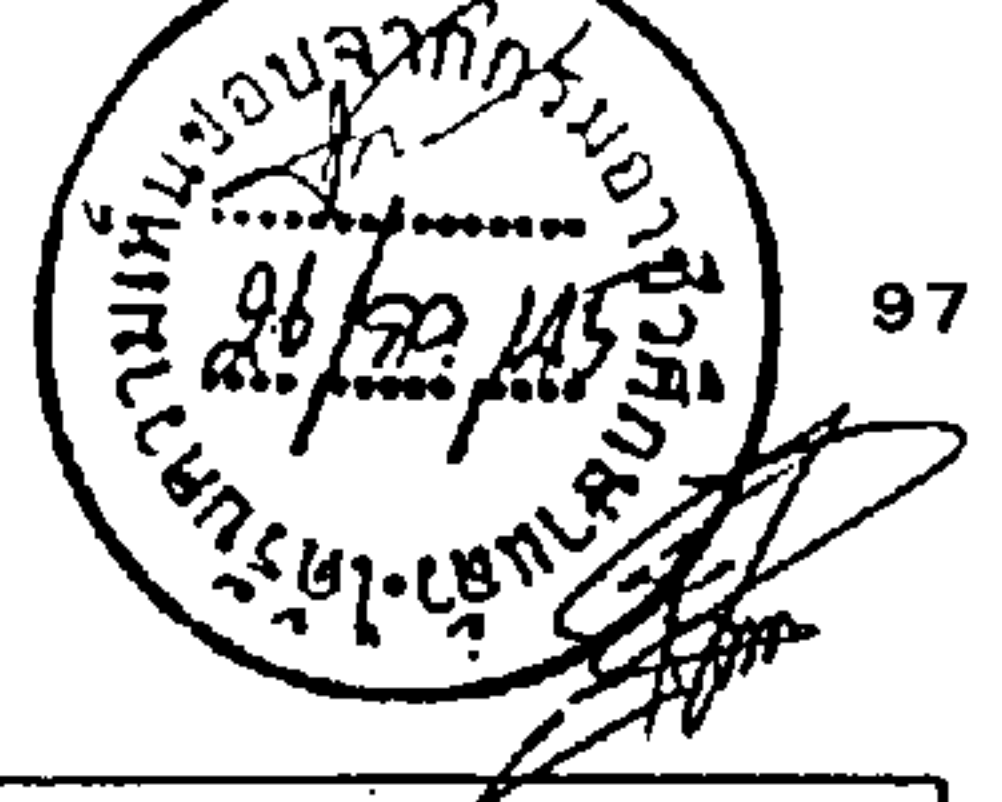
ในข้อ 0 จากตัวอย่างแสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกเป็นอาชีพที่สามารถพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ระดับแรงจูงใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านพัฒนาตนเอง					
1	ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ					
2	รู้ถึงคุณค่าของการเรียนระบบทวิภาคี					
3	มีความสนใจที่ได้รับความรู้จากวิชาชีพที่เรียน					
4	มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพธุรกิจบริการ					
5	เพื่อขยายโอกาสความก้าวหน้าและความสำเร็จให้แก่ตนเอง					
6	เป็นการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว					
7	เป็นแบบอย่างในการเฝ้าหาความรู้แก่ครอบครัวและบุคคลทั่วไป					
8	ต้องการพัฒนาความสามารถของตนเองด้านวิชาชีพให้สูงขึ้น					
9	เมื่อจบปวช. แล้วสามารถศึกษาต่อระดับสูงได้					
10	โอกาสได้รับความรู้ตรงกับงานที่กำลังปฏิบัติในสถานประกอบการ					
11	ในระหว่างเรียนมีการฝึกปฏิบัติจริงในแหล่งวิทยาการ หรือสถานประกอบการ					

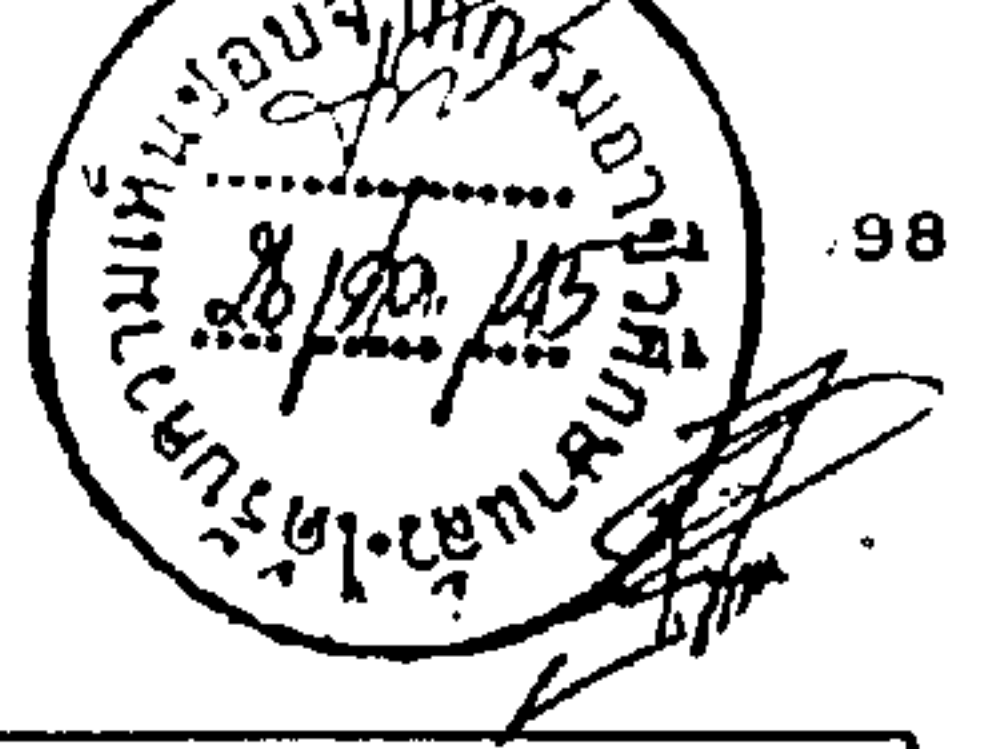
ข้อที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ระดับแรงจูงใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	เมื่อจบการศึกษาจะมีโอกาสทำงานในสถานประกอบการนั้นต่อไปได้					
13	ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด					
14	เป็นวิชาที่ทำทลายความสามารถและนำเสนอใจ					
15	เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่ปฏิบัติอยู่					
16	เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพทันต่อเทคโนโลยี					
17	เพื่อพัฒนาตนเองให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นในสาขาธุรกิจค้าปลีก					
18	สามารถเรียนรู้งานได้เร็ว ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
	ด้านสังคม					
19	เลือกเพราะบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเป็นผู้แนะนำ					
20	เลือกตามเพื่อน ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน					
21	เลือกเพราะได้รับคำแนะนำจากพี่น้องหรือญาติสนิท					
22	เลือกตามรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ					
23	อาจารย์ที่ปรึกษาในสถานศึกษาเดิมแนะนำให้มาศึกษาต่อ					
24	ครู-อาจารย์ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพให้คำแนะนำ					

ข้อที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ระดับแรงจูงใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25	เลือกเพราะนิยมชมชอบ และประทับใจบุคคลที่ประกอบอาชีพนี้					
26	ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพแนะนำให้มาเรียน					
27	สนใจเลือกเรียนจากการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยพณิชยการเซตุน					
28	รับทราบข่าวสารการรับสมัครเข้าศึกษาต่อทางสื่อต่าง ๆ					
29	สามารถออกไปประกอบอาชีพได้เร็ว					
30	สถานประกอบการเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน รวมทั้งจัดสวัสดิการประกันสังคมให้					
31	วิชาชีพที่เรียนกำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน					
32	มีอิสระที่จะตัดสินใจโดยไม่ฟังพาไคร					
33	เป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น					
	ด้านอาชีพ					
34	มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนางานตลอดจนนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ปฏิบัติงาน					
35	วิชาชีพที่เรียนในระบบทวิภาคี ต้องมีความรับผิดชอบสูงกว่าระบบปกติ					
36	สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้กับงานได้					

ข้อที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ระดับแรงจูงใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37	เป็นอาชีพที่ต้องใช้ไหวพริบ และความสามารถเฉพาะตัว ขณะฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ					
38	เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรอบคอบเป็นพิเศษ ขณะฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ					
39	เป็นอาชีพที่ช่วยให้รู้จักจัดสรรเวลาในการเรียนและการทำงาน					
40	เป็นอาชีพที่ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ขณะฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ					
41	เป็นอาชีพที่กระตุ้นให้เราต้องทำงานหนัก และปรับตัวอยู่เสมอ					
42	เป็นอาชีพที่พึ่งตนเองได้					
43	เป็นอาชีพที่ใช้ทักษะ และความรู้ทางการจัดการ และการตลาด					
44	เป็นอาชีพที่แก้ปัญหาการว่างงานได้					
45	เป็นวิชาชีพที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียน					
46	ต้องการนำความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
47	เป็นวิชาชีพที่มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา					
48	เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพให้สูงขึ้น					
49	ต้องการมีอาชีพที่มีรายได้ประจำในขณะศึกษา					
50	สถานประกอบการยอมรับความรู้ ความสามารถของระบบทวิภาคี					

ข้อที่	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ระดับแรงจูงใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
51	เพื่อจะได้เรียน และประกอบอาชีพในเวลาเดียวกัน					
52	เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความซื่อสัตย์สุจริต					
53	เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนใหม่ ๆ ไปปรับใช้ในการทำงาน					
54	เป็นอาชีพที่ต้องมีการปลูกจิตสำนึกในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะความสะอาด					
55	เป็นวิชาชีพที่ฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต พร้อมทั้งจะเรียนรู้ และเกิดความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา					

ภาคผนวก ง

ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ความสอดคล้อง			
		อ.ประนอม	อ.ประธาน	อ.มาลี	เจลิย
	ด้านพัฒนาดตนเอง				
1	ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ	+1	+1	+1	1.00
2	รู้ถึงคุณค่าของการเรียนระบบทวิภาคี	+1	+1	+1	1.00
3	มีความสนใจที่ได้รับความรู้จากวิชาชีพที่เรียน	+1	+1	+1	1.00
4	มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพธุรกิจบริการ	+1	+1	+1	1.00
5	เพื่อขยายโอกาสความก้าวหน้าและความ สำเร็จให้แก่ตนเอง	+1	+1	+1	1.00
6	เป็นการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ของตนเอง ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	1.00
7	เป็นแบบอย่างในการเฝ้าหาความรู้แก่ครอบครัว และบุคคลทั่วไป	+1	+1	+1	1.00
8	ต้องการพัฒนาความสามารถของตนเองด้าน วิชาชีพให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	1.00
9	สังคมให้การยอมรับสำหรับผู้ที่มีการศึกษาสูง	0	-1	0	0.00
10	เมื่อจบปวช. แล้วสามารถศึกษาต่อระดับสูงได้	+1	+1	+1	1.00
11	โอกาสได้รับความรู้ตรงกับงานที่กำลังปฏิบัติ ในสถานประกอบการ	+1	+1	+1	1.00
12	ในระหว่างเรียนมีการฝึกปฏิบัติจริงในแหล่ง วิทยาการ หรือสถานประกอบการ	+1	+1	+1	1.00
13	เมื่อจบการศึกษาจะมีโอกาสทำงานในสถาน ประกอบการนั้นต่อไปได้	+1	+1	+1	1.00
14	ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้ มากที่สุด	+1	+1	+1	1.00
15	เป็นวิชาที่ทำทลายความสามารถและน่าสนใจ	+1	+1	+1	1.00
16	เพื่อพัฒนาดตนเองให้มีความรู้ ความสามารถใน วิชาชีพที่ปฏิบัติอยู่	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ความสอดคล้อง			
		อ.ประนอม	อ.ประธาน	อ.มาลี	เฉลี่ย
17	เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ทันต่อเทคโนโลยี	+1	+1	+1	1.00
18	เพื่อพัฒนาตนเองให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ ปัญหาเป็นในสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก	+1	+1	+1	1.00
19	สามารถเรียนรู้งานได้เร็ว ทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้	+1	+1	+1	1.00
20	ใช้ทุนทรัพย์ในการเรียนน้อยกว่าเรียนจบ สาขาอื่น	-1	+1	+1	0.33
ด้านสังคม					
21	เลือกเพราะบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเป็น ผู้แนะนำ	+1	+1	0	0.66
22	เลือกตามเพื่อน ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน	+1	+1	0	0.66
23	เลือกเพราะได้รับความแนะนำจากพี่น้อง หรือ ญาติสนิท	+1	+1	0	0.66
24	ผู้ประกอบการด้านการเงิน แนะนำให้เรียน	+1	+1	-1	0.33
25	เลือกตามรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ	+1	+1	0	0.66
26	อาจารย์ที่ปรึกษาในสถานศึกษาเดิมแนะนำ ให้มาศึกษาต่อ	+1	+1	0	0.66
27	ครู – อาจารย์ที่มีความรู้และประสบการณ์ทาง วิชาชีพให้คำแนะนำ	+1	+1	0	0.66
28	อาจารย์ที่นักเรียนไว้วางใจแนะนำและส่งเสริม ให้มาศึกษาต่อ	+1	+1	-1	0.33
29	เลือกเพราะนิยมชมชอบ และประทับใจบุคคล ที่ประกอบอาชีพนี้	+1	+1	0	0.66
30	ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพแนะนำ ให้มาเรียน	+1	+1	0	0.66
31	สนใจเลือกเรียนจากการประชาสัมพันธ์ของ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน	+1	+1	0	0.66

ข้อ	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ความสอดคล้อง			
		อ.ประนอม	อ.ประธาน	อ.มาลี	เฉลี่ย
32	รับทราบข่าวสารการรับสมัครเข้าศึกษาต่อทาง สื่อต่าง ๆ	+1	+1	+1	1.00
33	สมาชิกในชุมชนที่อาศัยอยู่สนับสนุน ให้มาเรียน	+1	+1	-1	0.33
34	เป็นวิธีเรียนที่สมัครเข้าเรียนได้ง่าย โดยไม่ ต้องสอบคัดเลือก	0	-1	+1	0.00
35	สามารถออกไปประกอบอาชีพได้เร็ว	+1	+1	+1	1.00
36	สถานประกอบการเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน	0	+1	+1	0.66
37	วิชาชีพที่เรียนกำลังเป็นที่นิยมของตลาด แรงงาน	+1	+1	+1	1.00
38	มีอิสระที่จะตัดสินใจโดยไม่ฟังพาใคร	+1	+1	+1	1.00
39	สามารถพัฒนางาน และเลื่อนตำแหน่งที่สูงได้ ดีกว่า	0	+1	0	0.33
40	เป็นอาชีพที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ตนเอง และครอบครัวให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00
	ด้านอาชีพ				
41	มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนางาน ตลอดจนนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00
42	วิชาชีพที่เรียนในระบบทวิภาคีต้องมีความ รับผิดชอบสูงกว่าระบบปกติ	+1	+1	+1	1.00
43	สามารถนำความรู้และประสบการณ์มา ประยุกต์ใช้กับงานได้	+1	+1	+1	1.00
44	เป็นอาชีพต้องใช้ไหวพริบ และความสามารถ เฉพาะตัวขณะฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ	+1	+1	+1	1.00
45	เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรอบคอบเป็นพิเศษ ขณะฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	แรงจูงใจในการเลือกเรียน	ความสอดคล้อง			
		อ.ประนอม	อ.ประธาน	อ.มาลี	เฉลี่ย
46	เป็นอาชีพที่ช่วยให้รู้จักจัดสรรเวลาในการเรียน และการทำงาน	+1	+1	+1	1.00
47	เป็นอาชีพที่ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าขณะฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ	+1	+1	+1	1.00
48	เป็นอาชีพที่กระตุ้นให้เราต้องทำงานหนัก และปรับตัวอยู่เสมอ	+1	+1	+1	1.00
49	เป็นอาชีพที่พึ่งตนเองได้	+1	+1	+1	1.00
50	เป็นอาชีพที่ใช้ทักษะ และความรู้ทางการจัดการ และการตลาด	+1	+1	+1	1.00
51	เป็นอาชีพที่แก้ปัญหาการว่างงานได้	+1	+1	+1	1.00
52	เป็นวิชาชีพที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียน	+1	+1	+1	1.00
53	ต้องการนำความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	1.00
54	เป็นวิชาชีพที่มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา	+1	+1	+1	1.00
55	เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม	+1	-1	+1	0.33
56	เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	1.00
57	ต้องการมีอาชีพที่มีรายได้ประจำในขณะศึกษา	+1	+1	+1	1.00
58	สถานประกอบการยอมรับความรู้ ความสามารถของระบบทวิภาคี	0	+1	+1	0.66
59	เพื่อจะได้เรียน และประกอบอาชีพในเวลาเดียวกัน	+1	+1	+1	1.00
60	เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	1.00
61	เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับเพื่อนใหม่ ๆ ไปปรับใช้ในการทำงาน	+1	+1	+1	1.00
62	เป็นอาชีพที่ต้องมีการปลูกจิตสำนึกในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะความสะอาด	+1	+1	+1	1.00
63	เป็นวิชาชีพที่ฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต พร้อมทั้งจะเรียนรู้และเกิดความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา	+1	+1	+1	1.00

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสุลีสี่ จันลัม (กิตติตันตยานนท์)
วัน เดือน ปีเกิด	5 พฤษภาคม 2503
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	710/117 - 118 ถนนวัดแก้วจิมพลี ตำบลคลองชักพระ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170 โทร.0-2410-0721, 0-1839-9022
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	หัวหน้าแผนกวิชาเครื่องใช้สำนักงาน คณะวิชาการเลขานุการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยพัฒนศึกษาเขตพุน เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร 10140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2517	ประถมศึกษา จากโรงเรียนปลูกปัญญา จังหวัดภูเก็ต
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพุทธมงคลนิมิตร จังหวัดภูเก็ต
พ.ศ. 2523	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (สาขาวิชาการเลขานุการ) จากโรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ
พ.ศ. 2525	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สาขาวิชาการเลขานุการ) จากวิทยาลัยพณิชยการเขตพุน
พ.ศ. 2534	ศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) จากสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ